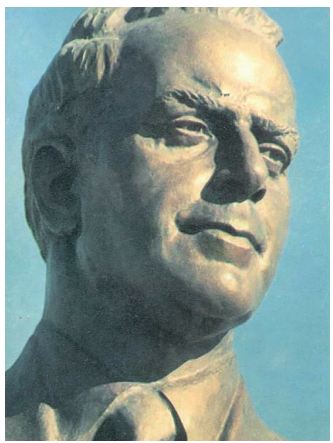

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

İ. Aliyev

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli varlığıdır.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

15 oktyabr
2024-cü il,
çərşənbə axşamı
№ 189 (6775)
Qiyməti
60 qəpik

2003-cü ildən başlanan MISSIYA!

Bax səh. 3

İlham Əliyev @azpresident · 12 мин

Cəbrayıl rayonunun Soltanlı, Əmirvarlı, Maşanlı, Həsənlı, Əlikeyxanlı, Qumlaq, Hacılı, Göyərçinveysəlli, Niyazqullar, Keçəl Məmmədli, Şahvəlli, Hacı İsmayılı, İsaqlı kəndləri azad edilmişdir. Qarabağ Azərbaycandır!

1,6 тыс. 4 тыс. 10,2 тыс.

Zəfərə 25 gün qalırdı...
Vətən müharibəsinin 19-cu günü

Bax səh. 2

Yeni səfirlər Bakıda

Bax səh. 2

Maraqların “mübarizəsi” ...

Bax səh. 5

**0 bayraq ki,
Xankəndidə
qaldırılıb,
orada
əbədi
dalğalanacaq...**

Bax səh. 3

Milli Su Strategiyası...

Bax səh. 4

Türk Dövlətlərinin Fintex Alyansı yaradılıb

Oktyabrın 10-da İstanbulda Türk Dövlətləri Fintex Alyansının yaradılması ilə bağlı Türkiyə, Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Özbəkistanın fintex assosiasiyaları arasında anlaşma memorandumu imzalanıb. Sənəd maliyyə texnologiyalarının inkişafı, qanunvericilik və tənzimləmə, maliyyə inklüzivliyinin artırılması, startap ekosisteminin dəstəklənməsi, beynəlxalq ödənişlərin və köçürmələrin asanlaşdırılması, kibertəhlükəsizlik və bir sıra digər sahələrinə daha...

Bax səh. 4

Avropa Parlamenti separatizmi dəstəkləyir

Avropa Parlamenti ölkəmizə qarşı qərəzli mövqeyini davam etdirir. Bugünlərdə Ermənistanla səfər edən Avropa Parlamentinin üzvləri Qarabağdakı keçmiş separatçı rejimin qalıqları ilə görüşüblər. Erməni mediasının məlumatına görə, görüş zamanı bölgəni könüllü tərk edən sakinlərin “geri dönüşü”, eləcə də konkret cinayət faktları üzrə həbs edilən separatçı rejimin başçılarından və nümayəndələrinin “azad olunması” müzakirə edilib. Erməni tərəfinin yalanı o həddə...

Bax səh. 5

Gürcüstana qarşı təhdidlər artır...

Gürcüstan parlament seçkiləri ərəfəsində Qərbin ciddi təzyiqləri ilə üzləşib. Bu ilin yayında “Xarici təsirin şəffaflığı haqqında” qanun qəbul olunduqdan sonra bu təzyiqlər xeyli güclənib. Qərb dairələri müxtəlif vasitələrlə Gürcüstanda daxili gərginliyi dərinləşdirməyə çalışır. Qeyd edək ki, bu ölkədə parlament seçkilərinə 19 siyasi partiya qatılıb. 150 yerlik parlament proporsional sistem (partiyanın siyahıları üzrə) əsasında seçilir. Qanunverici orqana...

Bax səh. 6

3 ayda 3-cü sui-qəsd cəhdi

Noyabrda ABŞ-da keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar siyasi mübarizə daha da güclənə bilər. Mübarizə keçmiş prezident, respublikaların namizədi olan Donald Tramp və indiki vitse-prezident, demokratların namizədi Kamala Harris arasında gedir. Seçki kampaniyasının mühüm bir mərhələsində Donald Trampa qarşı növbəti - üçüncü sui-qəsd cəhdi olub. Belə ki, oktyabrın 12-də Kaliforniyada keçirilən mitinq zamanı bir şəxs...

Bax səh. 7

“Alçaq ərəzilər”dən anti-Azərbaycan siyasəti...

Bax səh. 6

Aİ eniş xəttində...

Bax səh. 7

Zəfərə 25 gün qalırdı...

İlham Əliyev @azpresident · 12 мин

Cəbrayıl rayonunun Soltanlı, Əmirvarlı, Maşanlı, Həsənlı, Əlikeyxanlı, Qumlaq, Hacılı, Göyərçinveysəlli, Niyazqullar, Keçəl Məmmədli, Şahvəlli, Hacı İsmayılı, İsaqlı kəndləri azad edilmişdir. Qarabağ Azərbaycandır!

1,6 тыс. 4 тыс. 10,2 тыс.

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin cəbhəboyu genişmiqyaslı təcridat tərətəsinə cavab olaraq Azərbaycan Ordusu sonradan “Dəmir yumruq”

adlandırılan əks-hücum əməliyyatına başladı. 44 gün davam edən Vətən müharibəsi təxminən otuzillik işğala son qoyulması və ərazi bütövlüyümüzün bərpası ilə nəticələndi. Müzafər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılmış möhtəşəm Vətən müharibəsinin 19-cu günü 15.10.2020

Azərbaycan-Aİ əməkdaşlığında geriləmə olarsa...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 14-də Belçika Krallığının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Julien de Freponun etimadnaməsini qəbul etdi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev səfirə söhbət etdi.

Dövlətimizin başçısı ikitərəfli münasibətlərimizin inkişaf edəcəyinə ümidvar olduğunu bildirirək, səfirə fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Azərbaycanda səfir kimi fəaliyyət göstərərək səfir hissi duyduğunu deyən Julien de Frepon fəaliyyəti dövründə ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif, o cümlədən iqtisadi və siyasət sahələrində inkişaf etdirilməsi üçün səylərini əsirgəməyəcəyini dedi.

Azərbaycanda COP29-un keçirilməsi münasibətilə təbriklərini çatdıran səfir bu tədbiri iqlim dəyişmələri ilə bağlı global çağırış kimi dəyərləndirdi.

O, eyni zamanda, Belçikanın bu tədbirdə yüksək səviyyədə təmsil olunacağını bildirdi. Səfir COP29-un enerji keçidi və iqlim dəyişmələri ilə bağlı fəaliyyət göstərən Belçika şirkətlərinin öz imkanlarını və “yaşıl enerji” sahəsində əldə etdiyi nailiyyətləri nümayiş etdirmək üçün də bir fürsət olduğunu vurğuladı.

Regional sabitliyin Belçika üçün də böyük önəm daşıdığını deyən diplomat Azərbaycanı Ukraynaya göstərdiyi humanitar yardımın ölkəsi tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini bildirdi. O, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərində də bağlı regional sabitlikdə Belçikanın maraqlı olduğunu dedi. Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normalaşdırılması üzrə son dövrlərdəki irəliləyiş qeyd edən səfir bu istiqamətdə atılan addımları Belçikanın təşviq etdiyini söylədi. O, eyni zamanda Azərbaycanın üzlaşdığı mina çağırışları məsələsində də Belçikanın ölkəmizə, həmçinin ANAMA-nın fəaliyyətinə göstərdiyi dəstəyini bundan sonra da davam etdirəcəyini vurğuladı.

Belçikanın Avropa İttifaqının əsasını qoyan üzv dövlətlərdən biri olduğunu deyən Julien de Frepon ölkəmizin Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında enerji keçidi, iqlim dəyişmələri, iqtisadiyyat və ticarət sahələrində əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu bildirdi.

Dövlətimizin başçısı ikitərəfli münasibətlərin inkişafı üçün yaxşı potensialın mövcudluğunu qeyd edərək iki ölkənin xarici işlər nazirləri arasında keçirilən görüşlərin əməkdaşlığın gündəliyi məsələsinin müzakirəsi üçün faydalı olduğunu dedi.

Prezident İlham Əliyev COP29-a hazırlıq işlərinin yekun mərhələdə olduğunu bildirdi. Hazırlıq işlərinə bir ildən az vaxt olduğunu deyən dövlətimizin başçısı COP-öncəsi tədbirinin bu işlərin uğurla həyata keçirilməsini nümayiş etdirdiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev növbəti ildə Azərbaycanın COP-a sədrliyi dövründə də dünyanın müxtəlif bölgələrindəki arasında körpü rolunu oynamaq əzmində olduğunu dedi. Dövlətimizin başçısı, eyni zamanda, yaşıl enerjiyə keçidin də bizim geniş gündəliyimizdə duran mühüm məsələ olduğunu bildirdi. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, planlaşdırılmış layihələrin artıq bir hissəsinin həyata keçirildiyini nəzərə alsaq, qarşıdakı illərdə enerji sektorumuzda bərpaolunan enerjinin payı əhəmiyyətli dərəcədə artacaq və biz bu sahədə Belçika şirkətləri ilə əməkdaşlıq etməyə hazırıq.

Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinə toxunan Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Brüssel Ermənistanla Azərbaycan arasında Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelənin dəstəyi ilə danışıqların uğurla keçirildiyi bir məkan olmuşdur və həqiqətən orada mühüm irəliləyişə nail olmuşdur. Lakin əfsuslar olsun ki, Ermənistan tərəfi Brüssel prosesi adlanan bu prosesi davam etdirmək qərarına gəldi. Ancaq hər bir halda bu çox yaxşı nəticə və təcrübə verən müsbət proses idi.

Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, hazırkı şəraitdə daha çox diqqət ikitərəfli müstəviyə cəmlənib. Dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, sülh müqaviləsinin bütün bəndləri eyni dəyərə malikdir, birini digərindən ayırmaq

olmaz. Prezident İlham Əliyev bu baxımdan Ermənistan hökumətinin “bu vaxtdək nə barədə razılaşdırılıbsa, ona imza atılsın, razılaşdırılmamış müddəalar növbəti mərhələlərə saxlansın” qəribə təklifini tamamilə realıqdan kənar hesab etdiyini bildirdi və bu cür yanaşma presedentinin ona məlum olmadığını vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, torpaqlarımızın işğalı dövründə duranqarası “Madrid prosesi, prinsipləri” mövcud idi və bunun qarşılıqlı razılaşdırılması əsas müddəalardan biri də o idi ki, bütün məsələlər razılaşdırılmadan heç nə razılaşdırıla bilməz. Bu, o zaman ki ATƏT-in

Minsk qrupu həmsədrliyinin, Ermənistanın və Azərbaycanın mövqeyi idi və biz bu mövqedə qalırdıq. Əfsuslar olsun ki, keçmiş Minsk qrupunun bezi üzvləri bununla bağlı öz mövqələrini dəyişdirdilər və Ermənistanın indiki qeyri-real təklifini dəstəkləyirlər. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, bir çox hallarda Ermənistan tərəfi bu təklifləri irəli sürməklə guya sülh istəyində olduqlarını nümayiş etdirirlər. Lakin onlar əvvəlcədən bilirlər ki, bu təkliflər qəbul oluna bilməz. Bütün bunlara baxmayaraq, proses davam edir. Azərbaycan Prezidenti vurğuladı ki, bizim torpaqlar işğal altında olanda - 1992-ci ildən 2020-ci ilədək 28 il vaxt keçirdik və nəticə sıfıra bərabər oldu. İndi isə danışıqlara iki ildir ki, başlanılıb. Ona görə səbrli, realist və son nəticədə Cənubi Qafqazda sülhə nail olunmasına sadıq olmaq lazımdır.

Dövlətimizin başçısı belə bir məqama da toxundu ki, Avropa İttifaqı əvvəllər olduğu kimi Ermənistan-Azərbaycan sülh məsələsində neytrallıq saxlamalıdır. Belə ki, Avropa İttifaqı torpaqlarımızın işğalı dövründə bu məsələdə heç vaxt fəal olmamışdır. Bizim bununla bağlı o dövrdə Avropa İttifaqına və Avropa institutlarına xeyli sayda müraciətlərimiz belə cavablandırılırdı ki, bu məsələ ilə Minsk qrupu məşğul olur, Avropa İttifaqının bu məsələyə aidiyyəti yoxdur. Hazırda isə Avropa İttifaqının bu məsələyə fəal cəlb olunduğu görünür. Lakin əfsuslar olsun ki, Brüsseldə, Avropa İttifaqının mənzil qorəğahında beziylər tərəfkeşlik edirlər. Bu, qeyri-məhsuldar bir mövqedir, yalnız etimadsızlıq yaradır və Avropa İttifaqı normalaşdırma prosesindən təcrid edir. Dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, oğər mümkündürsə, mən belə bir tövsiyyə edərdim ki, Avropa İttifaqı və Azərbaycan əməkdaşlığının davam etdirilməsi naminə Fransanın yolu ilə gedilməsin, özlərini Fransanın təsirinə salmasınlar. Çünki, Fransanın Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normalaşdırılması ilə bağlı siyasəti destruktiv siyasət olub və tamamilə bu cür də qalmaqdadır.

Prezident İlham Əliyev onu da vurğuladı ki, Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətlərində etimadsızlıq yaradan məsələlərdən biri də sərhəddə durmaqarası “Avropa müşahidəçilər missiyasının” müddətinin bizim razılığımız olmadan, hətta bizimlə məsləhətləşmədən uzadılmasıdır. Buna nə ehtiyac var idi? 2022-ci ilin oktyabrında Araqida Azərbaycan ona razılıq vermişdi ki, bu missiya 2 ay orada qalsın və istəfaya çıxmış məhdud sayda hərbi zabitlərdən ibarət olsun. Lakin bu missiyanın müddəti uzadıldıqda bizimlə heç kim məsləhətləşmədi. İndi də əlavə müddətə uzadılması istiqamətində müzakirələr aparılır. Missiya üzvlərinin davranışı, necə deyirlər, “binokl diplomatikası” heç cür qəbulədliləməz və hər hansı bir normal siyasət mədəniyyəti standartlarından kənar idi. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, biz Avropa İttifaqı ilə təmaslarda bu məsələni qaldıracağıq.

Belçika səfiri bu məlumatlara görə təşəkkürünü bildirdi, öz tərəfindən əlaqələrimizin inkişafı üçün səylərini əsirgəməyəcəyini dedi, ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın müxtəlif sahələrdə genişləndirilməsi üçün böyük imkanların olduğunu vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Azərbaycan-Avropa İttifaqı əməkdaşlığın geniş gündəliyə malikdir və enerji, nəqliyyat, yaşıl enerji, ticarət sahələrini əhatə edir. Avropa İttifaqı Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşdır. Beləliklə, Ermənistan-Azərbaycan münasibətləri ilə bağlı Azərbaycan-Aİ əməkdaşlığında geriləmə olarsa, bu, təəssüf hissi doğurar. Dövlətimizin başçısı ümidvar olduğunu bildirdi ki, ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlər Ermənistan-Azərbaycan gündəliyindən asılı olmayaraq inkişaf edəcək.

- Rəşadətli Azərbaycan Ordusu Füzuli rayonunun Arış, Cəbrayıl rayonunun Doşulu, Xocavənd rayonunun Edişə, Dördükçü, Edilli, Çirəqaz kəndlərini işğaldan azad edib. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı rəsmi tviter sahifəsində paylaşım etdi.
- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyənin NTV televiziyasına və Rusiyanın Ria Novosti agentliyi üçün “Rossiya Səqodnya Beynəlxalq İnformasiya Agentliyi” media qrupunun baş direktoru Dmitri Kiselyova müsahibə verib.
- Ermənistan silahlı qüvvələri Tərtər şəhər qəbiristanlığını dəfn mərasimi zamanı qəsdən ağır artilleriyadan intensiv atəşə tutub. Bu xain hücum zamanı üç nəfər həlak olub, beş nəfər xəsarət alıb. Beləliklə, düşmənin mülki əhalini atəşə tutması nəticəsində

də həlak olanların sayı 46-ya, xəsarət alanların sayı 223-ə çatıb. Bu barədə Baş Prokurorluq məlumat yayıb.

- Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram hesabında düşmənin ordusunun Tərtər qəbiristanlığını dəfn mərasimi zamanı qəsdən atəşə tutması ilə bağlı paylaşım edərək dünya ictimaiyyətinə Ermənistanın müharibə cinayətlərini qınamağa çağıraraq, həlak olanların ailələrinə və doğmalarına başsağlığı verib.
- Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, Azərbaycan Ordusu cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində düşmənin xeyli sayda canlı qüvvəsini, 2 ədəd T-72 tankını, 1 ədəd “Tor-M2KM” zenit raket kompleksini, 4 ədəd BM-21 “Qrad” YARS qurğusunu, 1 ədəd D-20, 1 ədəd D-30 və 2 ədəd “D-1” haubitsa

topunu, bir neçə PUA-sını və avtomobil texnikasını məhv edib. Ermənistan silahlı qüvvələrinin müvəqqəti işğal etdiyi ərazilərdəki qüvvə və ehtiyatlarına ağır zərbə vurulub.

- Döyüşlərdə yüksək şücaət göstərən Ordumuzun hər bir əsgəri ona verilən tapşırığı böyük qürrə ilə layiqincə icra edib, döyüş meydanında üçrəngli bayrağımızı şəərəflə zirvədən-zirvəyə daşıyırlar - AZƏRTAC-ın fotoları.
- Ermənistanın müharibə cinayətləri davam edir. AZƏRTAC-ın cəbhə bölgəsinə ezam olunmuş müxbirləri düşmənin ağır artilleriya qurğularından atəşə tutduğu Tərtər rayonunun Döyürlü kənd orta məktəbində, Tərtər qəbiristanlığında, Ağdam rayonunun Birinci Baharlı qəsəbəsində çəkilşlər aparılır.

Yeni səfirlər Bakıda

İkitərəfli münasibətlər uğurla inkişaf edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 14-də Qətər Dövlətinin ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Məhəmməd Həməd Səad Əl-Fuheyd Əl-Hacirinin etimadnaməsini qəbul etdi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev səfirə söhbət etdi. Dövlətimizin başçısı ikitərəfli münasibətlərin uğurlu inkişafından məmnunluğunu ifadə edərək ölkələrimiz arasında beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində səmərəli əməkdaşlıq aparıldığını, BMT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan ilə Qəterin bir-birini daim dəstəkləməsinə vurğuladı və qeyd etdi ki, bu qarşılıqlı dəstək özünü ikitərəfli gündəliyin işində də aydın göstərir.

Növbəti illərdə artıq iqtisadi-ticarəti münasibətlərin inkişaf etdirilməsi məsələlərinə diqqətin artırılması zəruriliyini bildiren Prezident İlham Əliyev investisiya qoyuluşu sahəsində əməkdaşlıq üçün yaxşı imkanların olduğunu dedi.

Azərbaycan Prezidenti ölkələrimizin beynəlxalq nəqliyyat yollarının yaradılması sahəsində də fəal iş apardığını məmnunluqla vurğulayaraq, eyni zamanda, beynəlxalq səviyyədə sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsi işində Azərbaycanın və Qəterin

səmərəli əməkdaşlıq həyata keçirdiklərini qeyd etdi. Vətəndaşlarımızın ölkələrimizə qarşılıqlı səfərlərinə toxunan dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, azərbaycanlılar Qətərdə, qəterlilər isə Azərbaycanda özlərini evlərindəki kimi hiss edirlər.

Azərbaycan Prezidenti səfirə fəaliyyətində uğurlar arzuladı, əlaqələrimizin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Xoş sözlərə və qəbula görə minnətdarlığını bildiren səfir Qətər Dövlətinin Əmiri Şeyx Təhim bin Həməd Al Taninin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Qəterin Əmirinə çatdırmağı xahiş etdi.

Səfir vurğuladı ki, Azərbaycan Prezidentinin ikitərəfli münasibətlərimizin gündəliyi ilə bağlı dediyi dəyərli fikirlər istiqamətində əlaqələrimizin bundan sonra da inkişaf etdirilməsi üçün səylərini əsirgəməyəcək. O, iqtisadi-ticarəti əlaqələrin önəminə toxunaraq, investisiya sahəsində əməkdaşlığın inkişafının əhəmiyyətini qeyd etdi.

Məhəmməd Həməd Səad Əl-Fuheyd Əl-Haciri COP29-un keçirilməsi münasibətilə təbriklərini çatdıraraq, Qəterin bu tədbirdə yüksək səviyyədə təmsil olunacağını bildirdi.

Dövlətimizin başçısı COP29-la bağlı hazırlıq işlərinin yekun mərhələdə olduğunu qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında iqtisadi-ti-

carı, kənd təsərrüfatı, təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlığın perspektivlərinə toxundu.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildiren səfir Benin Respublikasının Prezidenti Patris Talonun salamlarını Azərbaycan Prezidentinə çatdırdı və dedi ki, Benin Prezidenti dövlətimizin başçısına dost münasibət bəsləyir.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Benin Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi və məmnuniyyətlə

Azərbaycan Afrika qitəsində fəal iş aparır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 14-də Benin Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Akambi Andre Okunlola-Biaunun etimadnaməsini qəbul etdi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev səfirə söhbət etdi. Dövlətimizin başçısı ikitərəfli gündəliyimizin genişləndirilməsinin zəruriliyini qeyd edərək Azərbaycanın Afrika qitəsində fəal iş apardığını, Afrika İttifaqında səfirliyimizin fəaliyyət göstərdiyini, bu təşkilatla əlaqələrimizi hərtərəfli şəkildə genişləndirməkdə maraqlı olduğumuzu dedi. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına 4 illik sədrliyi dövründə də Beninlə əməkdaşlığı məmnunluqla xatırladı. Qoşulmama Hərəkatında Azərbaycanın sədrliyinə göstərdiyi dəstəyə görə Beninin üzv dövlət kimi rolunu qeyd etdi. Bu Hərəkatla sədrliyimizin Afrika ölkələri ilə də sıx təmaslar qurmaq üçün yaxşı imkan yaratdığını deyən dövlətimizin başçısı COP29-un da bu ölkələrlə əməkdaşlıq baxımından önəminə toxundu. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, Azərbaycan Afrika ölkələrinin iqlim məsələləri ilə bağlı maraqlarına önəm verir.

Estoniya ölkəmizlə əlaqələrə önəm verir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 14-də Estoniya Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Vayno Reynartın etimadnaməsini qəbul etdi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev səfirə söhbət etdi. Dövlətimizin başçısı ikitərəfli münasibətlərin gündəliyinin genişləndirilməsi, ticarət, iqtisadiyyat, investisiya sahələrində və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı yeni imkanların müəyyənəşdirilməsinin önəmini qeyd etdi, bunun üçün yaxşı imkanların olduğunu dedi.

Azərbaycana səfir təyin olunmasından şəərəf duyduğunu bildiren Vayno Reynart Bakıda budofke gəlişi zamanı paytaxtda gedən inkişaf proseslərinin onda dərin təəssüratı hissi yaratdığını dedi. O qeyd etdi ki, həm ikitərəfli formatda, həm də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində Estoniya ölkəmizlə əlaqələrə önəm verir.

Səfir vurğuladı ki, Estoniya Azərbaycanı Ermənistanla sülh

müqaviləsinə nail olunması istiqamətində səylərini məmnunluqla izləyir və bununla bağlı beynəlxalq səviyyədə göstərilən səyləri də dəstəkləyir.

İkitərəfli əlaqələrə toxunan Vayno Reynart əməkdaşlığımızın dərinləşdirilməsi baxımından böyük imkanların olduğunu dedi, xüsusilə iqtisadi sahələrdə

Beynəlxalq əməkdaşlıq üçün möhkəm platforma...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 14-də Danimarka Krallığının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Ole Toftun etimadnaməsini qəbul etdi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev səfirə söhbət etdi. Dövlətimizin başçısı indiyədək əməkdaşlığımızla bağlı bir o qədər də işlər görülmədiyini deyərək, potensial sahələrdə, o cümlədən ticarət sahəsində əlaqələrin inkişafı üçün yaxşı imkanların olduğunu vurğuladı.

Siyasi sahədə əlaqələrə toxunan Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Avropa İttifaqının bir sıra dövlətləri ilə tərəfdaşlığının fəal fazada olduğunu qeyd etdi. Dövlətimizin başçısı regionumuz üçün əhəmiyyətli olan bu tarixi məqamda regional siyasətə dair müzakirələrin önəminə toxundu.

Ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın müxtəlif sahələrdə, o cümlədən ticarət istiqamətində inkişaf etdirilməsi üçün səylərini əsirgəməyəcəyini deyən səfir vurğuladı ki, Danimarka siyasətçiləri arasında Azərbaycanın Avropa ilə Mərkəzi Asiyaya birlişdirən mühüm ölkə olması barədə anlayış artmaqdadır. O, ölkəmizin ticarət, enerji, infrastruktur sahələrində həba çevrilmək istiqamətində inkişaf etdiyini vurğulayaraq, Danimarka şirkətlərinin bu işlərdə rol oynaya biləcəyini qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı neft-qaz və yaşıl enerji sahələrində investisiyaların cəlb olunması ilə bağlı Azərbaycanda böyük işlərin həyata keçirildiyini deyərək, eyni zamanda, ölkəmizin yaşıl enerji və nəqliyyat sahələrində beynəlxalq həba çevrilməsi istiqamətində də fəal fazada işlərin aparıldığını bildirdi.

Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, açıq dənizlərə çıxışımızın olumasına baxmayaraq, ölkəmiz Şimal-Cənub, Şərq-Qərb dəhlizlərinin köşməsinə yerləşir və biz ön böyük beynəlxalq yükdaşıma dönanmalarından biri daxil olmaqla, ön müasir nəqliyyat infrastrukturuna, dəmir yolu və avtomobil yolu, dəniz limanları və hava yolları şirkətlərini yaratmağa müvəffəq olmuşuq. Azərbaycan Prezidenti vurğuladı ki, bütün bunlar beynəlxalq əməkdaşlıq üçün möhkəm platforma yaradır və bu dəhliz Azərbaycan vasitəsilə Şərqlə Qərbdə arasında daşımalar üçün ön yaxşı marşrutdur.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanda yükdaşımanın həcmnin daim artdığını qeyd edərək, hazırda nəqliyyat infrastrukturuna, o cümlədən gömrük sahəsində rəqəmsallaşmanın fəal surətdə aparıldığını bildirdi və vurğuladı ki, bu da daşımanın həcmnin artırılması və rahat surətdə həyata keçirilməsi işinə xidmət edəcək.

Danimarka səfiri Azərbaycanın uğurlu inkişaf strategiyasının olduğunu və bu xüsusda, ölkəmizin regionun nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevrilmək niyyətini təqdir etdiklərini diqqətə çatdırdı.

Danimarkanın öz regionunda nəqliyyat sahəsində böyük təcrübəyə malik olmasına və bu sahədə Danimarka şirkətlərinin fəallığına toxunularaq, ölkələrimiz arasında nəqliyyat-logistika sahələrində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edildi və bu istiqamətdə böyük perspektivlərin olduğu vurğulandı.

Səfir COP29-la əlaqədar təbriklərini çatdırdı və bunun dünyamiqyaslı bir tədbir olduğunu vurğuladı. COP29 çərçivəsində Danimarka ilə Azərbaycanın iqlim üzrə nümayəndə heyətlərinin yaxşı əlaqələrə malik olduğu və konstruktiv şəkildə əməkdaşlıq et-

COP29-da Benin dövlətinin başçısını gözlədiyini bildirdi.

COP29 və ölkəmizdə bu tədbirlə bağlı uğurlu hazırlıq işlərinin aparılması münasibətilə təbriklərini çatdıran səfir Azərbaycanın noyabrda dünyanın mərkəzinə çevriləcəyini qeyd etdi və COP29-da Beninin yüksək səviyyədə təmsil olunmaq niyyətində olduğunu vurğuladı.

Akambi Andre Okunlola-Biau Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatında uğurlu sədrliyi münasibətilə təbriklərini çatdıraraq, ölkəmizin sədrliyi dövründə Afrika qitəsinə xüsusi diqqət göstərilməsini məmnunluqla qeyd etdi.

Söhbət zamanı beynəlxalq təşkilatlar, xüsusən də BMT, Qoşulmama Hərəkatı və digər təsisatlar münasibətilə Azərbaycanla Benin arasında yaxınlaşdırılan əməkdaşlığın aparıldığını vurğulandı, ölkələrimizin BMT-də və onun strukturlarında daim bir-birinin namizədlilikləri dəstəklədikləri qeyd olundu.

Azərbaycanın Afrika ölkələri üçün ayırdığı təhsil təqaüdü proqramı çərçivəsində ötən il Benindən də beş tələbənin Respublikamızda təhsil aldığı məmnunluqla qeyd edən səfir buna görə təşəkkürünü bildirdi.

Görüşdə Benindən müxtəlif kadrların Azərbaycanda hazırlanması, iqtisadi-ticarəti əlaqələrin genişləndirilməsi və kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlıq məsələlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

hədə əlaqələrin inkişaf edəcəyinə ümidvarlığını bildirdi.

Qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyətində toxunan dövlətimizin başçısı özünün Estoniyaya, Estoniya Prezidentinin isə Azərbaycana səfirinin əlaqələrimizin inkişafında rolunu vurğuladı.

Siyasi sahədə münasibətləri qeyd edən dövlətimizin başçısı həm ikitərəfli, həm də Avropa İttifaqı və digər beynəlxalq institutlar çərçivəsində əlaqələrimizin inkişafı ilə bağlı məsələlərin müzakirə edilməsinin vacibliyini vurğuladı. Azərbaycan-Ermənistan sülh prosesinə toxunan dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, ölkəmiz bu prosesin təşəbbüskarı olub və sülh müqaviləsinin baza prinsiplərini irəli sürüb. Bu istiqamətdə fəal işin getdiyini bildiren Azərbaycan Prezidenti sülh müqaviləsinin bütün müddəaları üzrə razılaşmaların əldə olunmasının vacibliyini bildirdi, regional sabitliyə xidmət etməsi baxımından bu müqavilənin hər bir müddəasının önəminə toxundu.

Söhbət zamanı Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığı və COP29-la bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

dikləri bildirdi, bu sahədə ölkələrimiz arasında birgə təşəbbüslərə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Söhbət zamanı müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın perspektivləri, biznes dairələrinin birbaşa təmaslar qurması, yaşıl enerji və yaşıl texnologiyalar sahələrində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olundu.

Dövlətimizin başçısı yaşıl enerji məsələsinə toxunaraq, Xəzər dənizini və Qara dənizi birləşdirən yaşıl enerji dəhlizinin yaradılması prosesində ölkəmizin fəallığını qeyd etdi və bu xüsusda, Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında Qara dənizin dibi ilə çəkiləcək kabel xəttini, həmçinin Mərkəzi Asiya ölkələri - Qazaxıstan və Özbəkistanın Xəzər dənizi vasitəsilə Azərbaycana birləşdirən bərpaolunan enerji layihələrini vurğuladı.

Görüşdə Avropa İttifaqının enerji tələbatının artacağı vurğulandı və yaşıl enerjiyə əsaslanan alternativ enerji mənbəyi kimi formalaşmaqda olan bu dəhlizin əhəmiyyəti qeyd edildi.

Söhbət zamanı Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlıq məsələləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

2003-cü ildən başlanan Missiya!

Hər bir xalq və dövlət üçün müstəsna önəm daşıyan tarixi günlər var. 15 oktyabr 2003-cü il Azərbaycan üçün belə əlamətdar günlərdən biridir. Həmin gün müstəqil Azərbaycanda növbəti Prezident seçkiləri keçirildi. Seçkilərdə İlham Əliyev mütləq səs çoxluğu ilə - seçicilərin 76,86 faizinin səsini qazanmaqla ilk dəfə ölkənin dövlət başçısı seçildi.

Ötən illərdə Azərbaycanın Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hər sahədə böyük uğurlara nail olması xalqın öz seçimində yanlışmadığını təsdiqləyir. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan siyasi sistemində rəşadətli siyasət davranış modeli gətirərək ümummilli məqsədlərə xidmət edən fəaliyyət nümunəsi sərgilədi. İlham Əliyevi qısa şəkildə təqdim etsək, belə deyə bilərik: O, populizmdən uzaq olan, verdiyi bütün vədləri yerinə yetirən Liderdir. “O vaxt doğma xalqımıza müraciət edərək söz vermişdim ki, Azərbaycan xalqının və Azərbaycan dövlətinin milli maraqlarının müdafiə edəcəyəm, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü qoruyacağam. Konstitusiyaya və “Quranı-Kərim”ə əl basaraq və içmişdim. Şadam ki, son 20 il ərzində verdiyim bütün vədlər, qarşıma qoyduğum bütün vəzifələr icra edildi.” - deyər Prezident İlham Əliyev ötən il oktyabrın 15-də məhz Onun apardığı müdrik və qətiyyətli siyasət sayəsində separatçılardan azad edilən Xankəndidə söylədiyi nitqində vurğulayıb.

Seçkilərin nəticələrini şərtləndirən iki mühüm amil

2003-cü il oktyabrın 15-də keçirilən Prezident seçkilərində xalqın İlham Əliyevin namizədliyini dəstəkləməsinə bir sıra amillər təsir göstərmişdi ki, onların sırasında ikisini xüsusi qeyd etmək istərdik. Burada mühüm məqamlardan biri kimi, Azərbaycan xalqının özünün böyük oğlu, sabiq Prezident Heydər Əliyevin şəxsiyyətinə hörmət və ehtiramını, Onun əsasını qoyduğu siyasətə inamını qeyd edə bilərik. İdeoloji cəhətdən iki fərqli formasıya respublikamıza rəhbərlik edən Heydər Əliyev Azərbaycanın intibahı üçün fundamental əsaslar yaradan tarixi şəxsiyyətdir. XX yüzillikdə ikinci dəfə qazandığımız müstəqilliyimizin xilasını da məhz bu böyük şəxsiyyətin adı ilə bağlıdır.

Daim Azərbaycanın gələcəyini düşünən Heydər Əliyev seçkilərdən bir qədər əvvəl - 2003-cü il oktyabrın 1-də Azərbaycan xalqına müraciət ünvanlayaraq öz namizədliyini siyasi varisi İlham Əliyevin xeyrinə geri götürdüyünü bildirdi və seçiciləri Prezidentliyə namizəd, Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin I müavini İlham Əliyevi dəstəkləməyə çağırdı.

Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevin bu çağırışını məmuniyyət ilə qəbul etdi. Seçkilərin təyin olunduğu gün seçki məntəqələrində, sözün əsil mənasında, böyük qələbəlik yaşanırdı. İnsanlar sübh təzədən dəstə-dəstə seçki məntəqələrinə gəlir və burada öz iradələrini ifadə edirdilər.

2003-cü il 15 oktyabr tarixində

keçirilən seçkilərə İlham Əliyevin bütün digər namizədləri arxada qoyaraq qalib gəlməsini şərtləndirən digər bir amil bilavasitə Onun özünün həmin dövrdəki daşdığı müxtəlif vəzifələrdə uğurla çalışması, etimadı yüksək səviyyədə doğrultması ilə bağlı idi. Hər dövr siyasətçilərdən fərqli keyfiyyətlər tələb edir. Əminliklə deyə bilərik ki, müasir dövr siyasətçilərinə verilən bütün tələblər İlham Əliyevdə cəmlənib. Yüksək intellekt, yaxşı təhsil, idarəetmədə mükəmməl təcrübə, siyasi konyunkturamı bilməsi, ən əsası isə xalqa yaxınlığı, milli maraqlarımıza sadiqliyi Onu seçkilərə qatılan digər namizədlərdən fərqləndirirdi. Onun keçirdiyi yol qururverici idi.. Bu da seçicilərin İlham Əliyevin namizədliyini dəstəkləməsi üçün əsas oldu.

0 bayraq ki, Xankəndidə qaldırılıb, orada əbədi dalğalanacaq...

30 il ərzində xalqımız böyük faciələrlə üzləşdi. Bir milyon insan evsiz-əşiksiz qaldı, torpaqlarımız tamamilə dağıldı, etnik təmizləmə aparıldı, Xocalı soyqırımını törətdi. Nəhayət, bütün güclər Ermənistanın arxasında dayansalar da Azərbaycan əvvəl Ümummilli Lider Heydər Əliyevin cızdığı yol xəritəsi, sonra isə ölkə başçısı İlham Əliyevin öz siyasi iradəsi hesabına haqqına sahib çıxdı.

Müharibədən əvvəl və müharibə dövründə Paşinyan başda olmaqla Ermənistan hakimiyyət nümayəndələrinin, Qarabağdakı separatçıların başçıların Azərbaycanı qarşı sərbəst açıqlamaları, hədələri davamlı şəkildə ölkəmizə yönəlmiş çirkin kampaniyanın bir hissəsi idi. Məsələnin, qorxu və təhdidlərin çeşidi də zəngin, özlərinə yaraşan üslubda idi: Kürü keçəcəkləri ilə bağlı xəbərdarlıqlar, raket zərbələri, Mingəçevir stansiyası ilə bağlı hədələr və s. İlk sənaye şəhərimiz Mingəçevirə ilk raket hücumu, Ermənistan tərəfindən Mingəçevir şəhərindəki su anbarının və elektrik stansiyasının hədəf alınması çoxsaylı insan tələfatının baş verməsinə və Cənubi Qafqaz regionu üçün ciddi ekoloji fəsadların yaranmasına nail olmaq məqsədi daşıyırdı. Yaxud Gəncəyə atılan raket zərbələri xalqımızın gözüni qorxutmaq, ordumuzun, insanlarımızın daxili müvazinatını qırmaq niyyətinə hesablanmış addımlar idi. Qarabağla bağlı məğlubiyyət hissi ilə barışmamaları, yaxud bunu ağillarına belə gətirməmələri onlara belə bir açıqlamalar səsləndirməyə, hədə-qorxu gəlməyə əsas verirdi. Əslində, dediklərinin bir qismini reallaşdırdılar da. Gəncə şəhərinə ard-arda beş dəfə endirilən raket zərbələri düşmənin qəddarlığının və nə qədər yırtıcı xarakterə malik olduğunun bir daha sübutu idi. Onlara dəstək olan Qərb havadarları, bu günün özündə belə bizimlə bədnam sanksiyaların, qətnamələrin dili ilə danışmağa cəsarət edən mənafeqar yoxsulları bu faciələrin miqyasına nə qədər göz və qulaq tıxasalar, uşağ ölümlərinə, mülki insanların gecə yataqlarında qana boğulmalarına, evlərinin yerlə-yeksan edilmələrinə etinasız qalsalar da bu dəfə haqq savaşımızda qalib gəldik. Baş verənlər isə düşmənin gücünün yox, zəifliyinin göstəricisi idi. Azərbaycanın gücü qarşısında başlarını itirmiş, eyforiyaya qapılmış erməni siyasəti və onların havadarlarının fiakosu, son çırpınıları idi. Anlayırdılar ki, 1990-cı illərin əvvəllərinin ab-havası çoxdan geridə qalıb, artıq qarşılarında başı vəzifə, kürsü davasına qarşı torpaq mübarizəsinə o qədər də canı-dildən atılmayan hakimiyyət yoxdur. Əvəzində Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanda rəhbərliyə gələndən sonra bütün istiqamətlərdə başladığı dirçəlişin müsbət bəhrələri var. İstər məfkurəvi yöndə olsun, istərsə də iqtisadi-hərbi baxımdan - planlı şəkildə gerçəkləşdirilən bütün işlərin bətnində güclü Azərbaycan doğulub.

Bu müddət ərzində dövlət olaraq güclənmişik, hərbi potensialımızı artırmış, daxili müvazinatımızı bərpa etmişik, xalq olaraq da mənəvi qüdrətimizi xilas etmişik. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, “Biz bu illər ərzində Ermənistan-Azərbaycan münasibətini həll etmək üçün güclü bir siyasi və hüquqi zəmin yaratdıq. Eyni zamanda, biz güclü iqtisadiyyat yaratdıq və son 20 il ərzində bu istiqamətdə əldə edilmiş uğurlar göz qabağındadır”.

“Qarabağ Azərbaycandır!” Bu fikir sübuta ehtiyacı olmayan aksioma idi və hər şeydən əvvəl ötürdüyü emosional enerji baxımından diqqəti cəlb etdi! Müharibədə döyüşə atılan xalq üçün isə inam həttə mükəmməl hərbi texnikadan da vacib məsələdir.

Bunu onlara sübut etməyə 44 günlük müharibə, bu müharibənin hər günü bir qələbə müjdəsi ilə səciyyələndirən amili yetərli

oldu. Məğlubiyyətin qaçılmaz olduğunu anladılar: “Biz Şuşanı - bizim müqəddəs ocağımız olan, alınmaz qala sayılan Şuşanı azad edəndən sonra artıq düşmənin öz məğlubiyyətini dərk etdi, ağ bayraq qaldırdı və biz müharibəni dayandırdıq”.

Ötən ilin 20 sentyabrında qazanılan suverenlik, Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi, 230 illik Qarabağ həsrətinə son qoyulması isə ermənilərin bu torpaqlardan ümidinin əbədi kəsilməsinin qarantı oldu. “Ordumuzun gücləndirilməsi işində yorulmadan çalışdıq. Elə bir güclü ordu yaratdıq ki, bu gün Azərbaycan Silahlı Qüvvələri istənilən vəzifəni şəərəflə yerinə yetirə bilər və biz bunu döyüş meydanında sübut etdik, həm Vətən müharibəsi dövründə cəmi 44 gün ərzində düşməni kapitulyasiya aktına imza atmağa məcbur etdik”.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2023-cü il oktyabrın 15-də Xankəndi şəhərində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını ucaltdı. Prezident İlham Əliyev vəzifə borcunu yerinə yetirməyə başlayanda qarşısında bir nömrəli vəzifə qoymuşdur ki, Azərbaycan Bayrağı o vaxt işğal altında olan bütün ərazilərdə, bütün torpaqlarda, bütün şəhər və kəndlərdə qaldırılsın: “Hər gün, hər saat biz bu müqəddəs məqsədə doğru gedirik. Hər gün biz bu müqəddəs anı yaxınlaşdırırıq”.

Artıq Azərbaycanın amalı, niyyəti daha səmərəli, faydalı işlər görməyə yönəlib. Ötən illər ərzində Azərbaycan gücləndi, Azərbaycan dünya miqyasında özünə layiq yerini tuta bildi: “Artıq Azərbaycanla dünyada hesablaşılır. Ölkəmizin mövqeyi, dövlətimizin addımları nəinki bölgədə, daha da böyük coğrafiyada böyük mənə daşıyır”. Bu gün nəinki öz ölkəmiz, həmçinin planetar səviyyədə, bəşəriyyətin təhlükəsizliyi üçün çalışmaqdır əsas meyar. Qarabağda gözəlliklər yaratmaq, bərpa-quruculuq işləri həyata keçirmək, dünyaya sülhlə, rifah və təhlükəsizliklə bağlı mesajlar ötürüb bütün bəşəriyyətin xilasını prioritetə çevirmək. O anlayışlar və amallar ki, heç vaxt Ermənistan dövlətinin lüğətində və düşüncə planında olmayıb.

Bu gün Ulu Öndərin və Qarabağın azadlığı amalı ilə bütün həyatdan gedənlərin ruhları şadır. Biz Qarabağa qayıtdıq! Bayrağı öz müqəddəs məkanına geri qaytarıb ən uca zirvədə dalğalandıran oğullar yetişdi məmləkətimizdə. Yəqin ki, ötən il, oktyabrın 15-i, o möhtəşəm gün Ali Baş Komandan İlham Əliyevin səsləndirdiyi xitabə bu ali duyğunu illərlə canında yaşadan və onun gerçəkləşməsi naminə ömür fəda edən neçə qəhrəman əsgərimizin səsi qarışmışdır:

Əziz Qarabağ, sən azadsan! O bayraq ki, Xankəndi şəhərində ucaldılıb, orada əbədi dalğalanacaq!

ELNARƏ AKİMOVA
Milli Məclisin deputatı,
filologiya elmləri doktoru

Ölkədə yaradılan möhkəm həmrəylik mühiti

Təkcə son dövrlərdə dünyada yaşanan bir sıra kataklizmlər milli dövlətlər üçün çox ağır sınaqlar olub. O cümlədən bəzi dövlətlər müharibələrin, iqtisadi böhranların, pandemiyaların gətirdiyi çətinliklərə dözə bilməyiblər və bir sıra hallarda xarici güclərdən, beynəlxalq maliyyə qurumlarından asılı vəziyyətə düşüblər. Azərbaycan bu kimi fəsadlardan yan ötən dövlətdir. Bunun təməlinə dayanan əsas amil isə Prezident İlham Əliyevin “Biz birlikdə güclüyük” prinsipinə əsaslanmaqla həyata keçirdiyi siyasətdir.

Bu gün ölkə daxilində aparılan çoxvektorlu siyasətdə cəmiyyətin bütün sosial təbəqələrinin mənafeyi diqqət mərkəzində saxlanılır. Heç kəs dövlət qayğısından kənarda qalmır. Ölkədə ədalətli resurs bölgüsü təmin edilir, dövlətin imkanları artıdca sosial məqsədlərə yönələn tədbirlərin əhatə dairəsi də genişləndirilir.

Eyni zamanda, ölkədə yaşayan bütün xalqların mənafeyi qorunur, onların tarixi-mədəni irsinə böyük hörmətlə yanaşılır. Azərbaycan dünyada azsaylı ölkələrdəndir ki, burada milli-dini fərqlilik ayrıncı xətlər yaratmır. Bütün xalqlar tariximizdən gələn tolerantlıq ənənələrinə uyğun olaraq çiyin-çiyinə ölkənin inkişafına töhfələrini verirlər. Bütün bunlar İlham Əliyev fenomeni ilə bilavasitə bağlıdır. O, həm bütün sosial qruplar, həm də Azərbaycanda yaşayan xalqlar üçün bir həmrəylik simvoludur. İlham Əliyev davamlı olaraq qarşıya ümummilli məqsədlər qoyur, insanlara yeni ümummilli ideyalar verir və sonradan bütün cəmiyyət də bu ideyaların həyata keçirilməsində köklənir.

İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət sayəsində Azərbaycan elə bir yüksək inkişaf səviyyəsinə çatıb ki, ümummilli məsələlərdə hətta siyasi partiyalar da həmrəylik mövqeyindən çıxış edirlər. Son illərdə siyasi partiyalar tərəfindən imzalanan bəyanatlar və müraciətlər bunun təsdiqidir. Müxtəlif zaman kəsiklərində xaricdəki Azərbaycana fob dairələrdən cəmiyyətimizə nüfuz etmək cəhdlərinin sayı çox olub. Ölkəmizlə bağlı “rəngli inqilablar” ssenariləri hazırlanıb və bunların reallaşdırılması nə çoxsaylı cəhdlər göstərilib. Ancaq belə planlar baş tutmayıb, xalq İlham Əliyevin ətrafında birləşərək kənar güclərə sərbəst təkpi göstərib. Buna ən son nümunə kimi Vətən müharibəsi günlərində 50-dək siyasi partiyanın Prezidentə, Ali Baş Komandana dəstəyini göstərərək birləşdi. “Dəmir yumruq” Azərbaycanın iradəsinə, gücünə tərənnüm etməklə yanaşı, həm də xalqımızın sarsılmaz həmrəyliyinə rəmzdirdir.

Nəticəyönümlü siyasət

Hər bir liderin fəaliyyəti onun gördüyü işlərdə, reallaşdırdığı layihələrdə təzahür edir. İlham Əliyev 2003-cü ildən bəri ölkəmizdə nəticəyönümlü siyasət həyata keçirir. Respublikamız ötən dövrdə beynəlxalq birliyin layiqli üzvünə çevrilib. Qürurverici haldır ki, bu gün Azərbaycan regional inkişafa güclü tökan verməklə yanaşı, həm də beynəlxalq proseslərdə mühüm rol oynayaraq global aktor qismində çıxış edir. Cari ilin noyabrında keçiriləcək COP29 global iqlim konfransına ev sahibliyi hüququnun Azərbaycana verilməsi beynəlxalq birliyin ölkəmizə olan dərin inamının ən bariz nümunəsidir.

Daxili siyasətdə isə ən böyük uğurumuz, heç şübhəsiz ki, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin bərpasıdır. İndi Azərbaycanın bütün ərazilərində üçrəngli bayrağımız özəmətlə dalğalanır.

Əlbəttə, bir yazı daxilində İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan siyasətin bütün aspektlərini geniş şəkildə əhatə etmək mümkün deyil. Buna görə də Onun liderliyi ilə əldə olunan uğurların bəzilərinə qısa şəkildə təqdim etmək istərdik:

- Dünya Bankının qiymətləndirilməsinə görə, Azərbaycan yuxarı orta gəlirli ölkələr qrupuna

daxil olub;

-2003-cü ildən bəri ümumi daxili məhsulun real həcmi 4 dəfə artıb;

-Dövlət büdcəsinin xərcləri təxminən 30 dəfə artıb;

-Dövlət büdcəsinin illik sosial müdafiə xərcləri 20 dəfədən çox artıb;

-Ölkədə yoxsulluq səviyyəsi 44,7 faizdən 5,5 faizə enib;

-4,1 milyard ABŞ dolları həcmində olan qeyri-neft-qaz ÜDM-i 40 milyard ABŞ dollarını ötürüb;

-Ölkənin xarici ticarət dövriyyəsi 3,8 milyard ABŞ dolları səviyyəsində idi, hazırda bu göstərici 52,7 milyard ABŞ dollarından çoxdur;

-2003-cü ildə ölkənin strateji valyuta ehtiyatları 1,4 milyard ABŞ dolları həcmində idi. Hazırda bu göstərici 66 milyard ABŞ dollarını üstələyib;

-Ölkə iqtisadiyyatına 310 milyard dollardan çox investisiya yönəldilib;

-Dövlət proqramları əsasında regionlara 100 milyard manatdan çox vəsait ayrılıb;

-Regionlarda qazlaşdırmanın səviyyəsi 94 faizə çatıb;

-Fasiləsiz içməli su alan əhali üzrə göstərici 9 faizdən 73 faizə çatıb;

-Ötən müddət ərzində əsas hissəsi bölgələrə aid olmaqla 3600-dən çox məktəb, 760-a yaxın tibb müəssisəsi tikilib və s.

Mübariz ABDULLAYEV

Milli Su Strategiyası...

2040-cı ilə qədər içməli və suvarma suyu ilə təminatın yaxşılaşdırılması üçün kompleks tədbirlər həyata keçiriləcək

Məlum olduğu kimi Prezident İlham Əliyevin imzaladığı müvafiq sərəncama əsasən, “Su ehtiyatlarından səmərəli istifadəyə dair Milli Strategiya” sənədi təsdiq edilib. Milli Strategiya su ehtiyatlarının artırılmasını, keyfiyyətli içməli su və suvarma suyu ilə təminatın yaxşılaşdırılması, həmin sahədə idarəetmənin müasirləşdirilməsi, habelə beynəlxalq konvensiyaların tələblərinə riayət edilməsi istiqamətində əməkdaşlığın inkişafını nəzərdə tutur.

2024-2040-cı illəri əhatə edən sənəd üç mərhələ üzrə strateji hədəf çərçivəsində əsaslanır.

Birincisi, 2024-2027-ci illəri əhatə edən birinci mərhələdə su ehtiyatlarından səmərəli istifadə üçün zəruri infrastruktur və idarəetmənin təkmilləşdirilməsi prioritetidir. Bu çərçivədə su ehtiyatlarının yenidən qiymətləndirilməsi, artırılması, integrasiyalı idarə edilməsi, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının su ehtiyatlarından istifadə, tullantı və yağış sularının idarə olun-

ması, suyun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, su təsərrüfatı obyektlərinin genişləndirilməsi və su itkilərinin azaldılmasının təmin edilməsi nəzərdə tutulur.

İkinci prioritet istiqamət Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) Baş Assambleyasının qəbul etdiyi Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərindən irəli gələn meyarlar üzrə müəyyənləşib. 2028-2030-cu illəri əhatə edən bu mərhələdə “təmiz su və sanitariya”, “iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə”, “dəniz ekosisteminin mühafizəsi” və “torpaq ekosisteminin mühafizəsi” kimi prinsiplərə nail olunması hədəflənib.

Üçüncü istiqamət 2031-2040-cı illəri əhatə etməklə hidroekoloji böhranların innovativ texnologiyalar əsasında effektiv idarə olunması, su ehtiyatlarının artırılması, habelə alternativ su mənbələrindən istifadəni genişləndirməklə dayanıqlı və keyfiyyətli suya tələbatın ödənilməsi məqsədlərini özündə əks etdirir.

Ümumilikdə, strategiyanın ana hədəfi qlobal miqyasda kəskin xarakter alan su çatışmazlığının fəsadlarına qarşı əhatəli və kompleks tədbirlərin hazırlanaraq həyata keçirilməsi, alternativ su mənbələrinin emal yolu ilə içməli suya olan tələbatın ödənilməsi imkanlarının tam səfərbər olunması və qarşıdakı onilliklər ərzində ölkəmizin dayanıqlı su ehtiyatları fondunun yaradılmasının təmin edilməsindən ibarətdir.

Adambaşına düşən su ehtiyatı aşağı səviyyədədir...

Azərbaycanın bərpa olunan şirin su ehtiyatları 26,2 milyard kubmetr təşkil edir. Bunun 8,4 milyard kubmetri yeraltı suların, 4,6 milyard kubmetri yerli çay axınlarından və 13,2 milyard kubmetri transsərhəd yerüstü suların formalaşır. Bərpa olunan şirin su ehtiyatının 17,8 milyard kubmetri (67,9 faizi) yerüstü şirin su ehtiyatlarından formalaşır. Su ehtiyatları Cənubi Qafqazın digər ölkələri ilə müqayisədə məhduddur və bütün regiondakı su ehtiyatının təxminən 15 faizini təşkil edir. Ölkəmiz adambaşına düşən su ehtiyatı da qonşu ölkələrlə müqayisədə aşağı səviyyədədir.

Yerüstü su ehtiyatları, əsasən, çaylarda cəmlənib. Azərbaycanda ümumilikdə 8359 çay vardır. Bunların əksəriyyəti kiçik (uzunluğu 5 km-dən az) və azsulu-
dur. Azərbaycan ərazisinin təxminən 75 faizi Kür çayı hövzəsinə daxildir. Çay suları ehtiyatlarının təxminən 70 faizi qonşu ölkələrin ərazisində, qalanı isə (yerli axım) daxili çaylardan formalaşır.

Ölkəmizdə su anbarlarının sayı isə təxminən 140 ədəddir. Onların ən böyükləri Kür çayı üzərindəki Mingəçevir, Şəmkir, Araz çayı üzərindəki Xudafərin və Araz, eləcə də Tərtər çayı üzərindəki Sərsəng su anbarlarıdır. Su anbarlarının ümumi həcmi isə 24 milyard kubmetrə yaxındır. Su təchizatında rol oynayan göllərin sayı isə 700-ə yaxındır ki, onların təxminən 70 faizi yayda quruyur. Sahəsi 1 kvadratkilometrdən çox olan və böyük təsərrüfat əhəmiyyətli göllərin sayı cəmi 25-dir. Göllərin ümumi su ehtiyatı 0,9 milyard kubmetrə, şirinsulu göllərin ehtiyatı isə 0,03-0,05 milyard kubmetrə yaxındır.

İl ərzində 4,6 milyard kubmetr su itkiyə gedir...

Bundan başqa, Azərbaycanda qırt (yeraltı) suları mövcuddur ki, hazırda su tələbatında xüsusi yer tutur, içməli mənbə kimi yüksək keyfiyyəti ilə seçilir. Çaylara axan suyun 16-17 faizi yeraltı suların payına düşür. Yeraltı suların hər il 2 milyard kubmetrdən artığı əkin sahələrinin suvarılmasına və yaşayış yerlərinin su təchizatına sərf edilir. İstismara yararlı qırt sularının ümumi tutumu bir il üçün 8-9 milyard kubmetr arasında hesablanıb. Ən çox ehtiyata malik yeraltı

sular Qusar maili düzənliyindədir və ehtiyatı 1,3 milyard kubmetr təşkil edir. Yeraltı sularla ən az təmin olunan ərazi Abşeron yarımadasıdır.

Bütün bunlara baxmayaraq, ölkəmizdəki bütün su mənbələrinin istehlaka cəlb edilməsi yenə də tələbatı görmür. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, 2010-2023-cü illərdə təbii mənbələrdən götürülən suyun həcmi 10,7 faiz, su istehlakı isə 26,7 faiz artıb. İllik su təsərrüfatı balansının göstəricilərinə görə, ölkə üzrə su mənbələrindən əkin sahələrini suvarma məqsədilə götürülən suyun 50 faizi, əhəlinin içməli su təchizatı məqsədilə götürülən suyun isə 37 faizi son isteh-

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun su ehtiyatlarından istifadə...

cib hesab edir. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun su ehtiyatlarının proqnozlaşdırılan həcmi təxminən 2,2 milyard kubmetr-

Azərbaycan hökuməti su təminatının yaxşılaşdırılmasında azad edilmiş ərazilərdəki mənbələrin də ümumi su reintegrasiya-zəncirinə qoşmağı vacib hesab edir.

Onların sırasında Sərsəng su anbarı Azərbaycanın ən bol-sulu çaylarından olan Tərtərçayın üzərində yerləşməklə həmin iqtisadi rayonlarla yanaşı, ətraf bölgələrin də təminatı üçün zəngin resurs hesab edilir. 570 milyon kubmetrə qədər ehtiyatı olan bu su anbarı 100 min hektardan çox ərazinin suvarılmasına imkan verir.

Həmin resurslardan səmərəli istifadə etmək məqsədilə bu ərazilərdəki anbar və su qovşaqlarının, göl və çayların mövcud inkişaf planı hazırlanır. Hökumətin müvafiq qurumları və Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi həmin ərazilərdəki su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi məqsədilə ümumilikdə 9 su anbarı və onlardan qidalanan kanal-

larıya çatdırır. Su itkilərinin orta illik həcmi isə təxminən ölkə ərazisində formalaşan yerüstü su ehtiyatları (4,6 milyard kubmetr) qədərdir. Su itkilərinin yaranmasının səbəblərinə əksər suvarma kanallarının torpaq məcralı olması (75 faiz), müasir suvarma sistemlərinin məhdudd təbii (5 faiz), içməli su infrastrukturunun köhnəlməsi, fiziki itkiləri və suların dövlət uçotunun mükəmməl olmaması, suların dövlət uçotundan yayınma, nəzarətdənkənar qoşulmalar nəticəsində yaranan kommersiya itkiləri daxildir. Ona görə də, qarşıdakı illərdə strateji hədəf çərçivəsində əsas tədbirlərdən biri itkilərə səbəb olan bütün faktorlar üzrə təxirəsalınmaz addımlar atılacaq.

ların əsaslı şəkildə yenidən qurulması ssenarisini müəyyən edib.

Qeyd edək ki, vaxtilə erməni vandalları tərəfindən sıradan çıxarılmış Sərsəng su anbarının infrastrukturuları, sutoqlama qurğuları, bəndləri, kanallarla təchizat zənciri yenidən qurulmaqdadır. Eləcə də Suqovuşan su anbarı əsaslı şəkildə yenidən qurulub və ötən il dövlət başçısının iştirakı ilə istifadəyə verilib. Qarabağdakı digər su mənbələrindən “Köndələnçay-1”, “Köndələnçay-2” “Xaçınça” və digər su anbarları və mənbələrinin də bərpası işləri davam etdirilir ki, nəticədə bölgədə və ümumilikdə respublikamızda böyük bir su ehtiyatları formalaşacaq ki, təkcə bu, iki iqtisadi rayonlardakı mənbələr hesabına 300 min hektardan çox torpaq sahəsini suvarma suyu ilə təmin edəcək.

Qeyd olunan qurumlar bu müddət ərzində havadan suyun əldə edilməsi üzrə tədqiqatlar aparılmasını, müvafiq sahədə texniki-iqtisadi əsaslandırma və layihə sənədlərinin hazırlanmasını, müvafiq sahədə pilot layihələrin müəyyən edilməsini, havadan suyun əldə edilməsi texnologiyası ilə bağlı 1 pilot layihənin icrasını təmin etməlidir.

Differensial su tariflərinin tətbiqi...

Hökumət su ehtiyatları üçün mövcud və əlavə mənbələrin imkanlarının artırılması, ölkəmizin dayanıqlı su təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün kompleks tədbirlərlə yanaşı, sudan səmərəli istifadəyə də xüsusi diqqət və nəzarət edəcək. Belə ki, su ehtiyatlarının effektiv idarə edilməsi üçün beynəlxalq təcrübə öyrəniləcək və dövlət-özəl tərəfdaşlığının inkişaf etdirilməsi sayəsində yeni nəzarət alətləri tətbiq olunacaq.

Müasir suvarma üsullarının tətbiqi genişləndirilərək 2027-ci ildə ölkə üzrə 10 faizə çatdırılacaqdır. Şirin su ehtiyatlarının artırılması məqsədilə 4 yeni su anbarı yaradılacaq, su təchizatı infrastrukturunun genişləndirilməsi nəticəsində içməli su təminatı 85 faizə, suvarma suyu təminatı isə 90 faizə çatdırılacaq, alternativ su mənbələrindən istifadə təşviq ediləcək, sayğaclaşma səviyyəsinin 100 faizə çatdırılmasına, içməli su təchizatı üzrə itkilərin 33 faizə, suvarma suyu təchizatı sahəsində itkilərin isə 42 faizə qədər azaldılmasına nail olunacaqdır.

Sanitariya xidmətləri ilə əhatə olunan ərazilərin xüsusi çəkisi 43 faizə çatdırılacaqdır.

Milli Strategiyada vacib məsələlərdən biri suyun liberal tarif sisteminin yaradılması, yeni differensial su tariflərinin tətbiqidir. Bu məqsədlə 2024-2027-ci illərdə müxtəlif istehlakçılar arasında sudan ödənişli istifadə üzrə tarif tənzimləmələrinin başa çatdırılması, tariflərin differensiallaşdırılmasına keçidlə bağlı mexanizmlərin hazırlanması və tətbiqinə başlanılması planlaşdırılır. Bunun üçün ölkədə sudan ödənişli istifadə qaydalarının təkmilləşdirilməsi, sudan ödənişli istifadə üzrə tariflərə yenidən baxılması nəzərdə tutulur. Xərclərə əsaslanan tariflərə mərhələli keçidlə bağlı regionların müəyyənəndirilməsi, tariflərin differensiallaşdırılması pilot layihə çərçivəsində tətbiq olunacaq.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Türk Dövlətlərinin Fintex Alyansı yaradılıb

Oktyabrın 10-da İstanbulda Türk Dövlətləri Fintex Alyansının yaradılması ilə bağlı Türkiyə, Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Özbəkistanın fintex assosiasiyaları arasında anlaşma memorandumu imzalanıb. Sənəd maliyyə texnologiyalarının inkişafı, qanunvericilik və tənzimləmə, maliyyə inklüzivliyinin artırılması, startap ekosisteminin dəstəklənməsi, beynəlxalq ödənişlərin və köçürmələrin asanlaşdırılması, kibertəhlükəsizlik və bir sıra digər sahələrdə daha sıx əməkdaşlıq, təcrübə mübadiləsi və birgə layihələrin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur.

Fintex borc alan və borc verən üçün asan platformadır

Müasir dünyanın rəqəmsal arxitekturasında mühüm yer tutan fintex maliyyə və texnologiya sahəsində elektron xidmətlərin geniş tətbiqini özündə birləşdirən nəhəng bir sistemdir. Bu sistem texnologiyaların maliyyə sektoruna integrasiya olunması sayəsində maliyyə xidmətlərinin daha rahat, daha təhlükəsiz və daha sürətli həyata keçirilməsinə imkan verən bir innovasiya modeli deməkdir. Sistemin əsas funksiyalarından biri bank və maliyyə təşkilatları arasında pul və digər maliyyə alətlərinin qarşılıqlı dövriyyəsinin, borc alıb borc verilməsinin təmin etməkdir. Ənənəvi bankçılıqda borcalma və borcvermə kimi ən sadə maliyyə əməliyyatları uzun zaman və fiziki olaraq texniki güc sərfinə səbəb olurdu, fintexdə belə hallar yoxdur, bu sistemin sayəsində bütün maliyyə əməliyyatları asan və sürətli platforma üzərindən həyata keçirilir. Burada həm banklar öz aralarında daha asan maliyyə və borc öhdəliklərini yerinə yetirməyə nail olurlar, kargüzarlıq işi demək olar ki, sifirə düşür, fiziki xərclər azalır. Eyni zamanda, fintexdə bank müştərilərinin də işçiləri rahat və qısa zamanda maneəsiz həyata keçirilir.

Fintexə böyük maraq göstərən türkdillil ölkələr bu istiqamətdə son illərdə təşəbbüsləri artırıb, cari il iyunun 13-14-də Bakıda Azərbaycan Mərkəzi Bankının təşəbbüsü ilə keçirilən Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan və

Tacikistanın mərkəzi banklarının nümayəndələrinin regional tədbirində rəqəmsal ödəniş infrastrukturunun integrasiya imkanları müzakirə edilib. Tədbir çərçivəsində mərkəzi bankların ödəniş sahəsi üzrə ekspertləri arasında təcrübə mübadiləsi baş tutub və global ödəniş alətləri, yeni təbiiqələr dair müzakirələr aparılıb. Bu, həm də fintex üzrə əlaqələrin qurulması, bu sahədə ölkələrin qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi, fintexlərin ödəniş bazarına cəlb edilməsi kimi prioritetləri nəzərdə tutub.

Türkdillil ölkələrin bank nümayəndələri müasir elektron bank məhsulları və arxitekturasının imkanları, o cümlədən rəqəmsal valyutaların tətbiqi imkanları, ani ödəniş sistemlərindən istifadənin artırılması, açıq bankçılıq modelinin fintexlərin inkişafında rolu, maliyyə sektorunda müasir tənzimləmə texnologiyalarının tətbiqi, mərkəzi bankları arasında kibertəhlükəsizlik sahəsində məlumat mübadiləsinin genişləndirilməsi kimi mühüm məsələləri də nəzərdən keçiriblər. Mövcud iqtisadi tələbatlar şəraitində Mərkəzi banklar arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsini və bir-birinin ödəniş infrastrukturunun integrasiya imkanları da əsas məsələlərdən biri kimi ön planda yer alıb.

Azərbaycanın beşillik fintex strategiyası

Fintexi yeni maliyyə siyasətinin əsas alətlərindən biri kimi müəyyənəndirən Azərbaycan hökuməti bu sahədə qabaqcıl müttərəqqi təc-

rübəni mənimsəyərək “2024-2028-ci illər üzrə fintex strategiyası” hazırlamaqdadır. Strategiyada fintex üzrə qabaqcıl dünya alətlərinin ölkəmizdə tətbiqinin genişləndirilməsi, xarici şirkətlərlə bu sahədə əməkdaşlıq və yeni hədəflər öz əksini tapacaq.

Hazırda ölkəmizdə fintex üçün infrastruktur qurulub, maliyyə sistemini “Elektron hökumət” platformasına tam integrasiya olunub, “Asan imza” və “Sima imza” ilə bütün rə-

qəmsal maliyyə əməliyyatlarını internet üzərindən həyata keçirmək imkanları mövcuddur. Rəqəmsal ödənişlərin genişləndirilməsi üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində ölkədə rəqəmsal xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, “müşəri-bank” münasibətlərinin innovativ texnologiyalar platformasında quraraq daha təhlükəsiz və operativ elektron xidmətlərin son müştəriyə çatdırılması istiqamətində zəruri addımlar atılıb. Ən son rəqəmsal alətlər bank sistemində integrasiya olunub. Son 5 ildə bankların müasir maliyyə texnologiyalarının tətbiqinə 300 milyon manatdan artıq sərmayələr də məhz bu arxitekturanın möhkəmlənməsinə imkan verib. Mərkəzi Bank tərəfindən müasir ödəniş həllərini ehtiva edən Ani Ödənişlər Sistemi və blokçeyn əsaslı Rəqəmsal İdentifikasiya Sistemi yaradıb, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası ilə əməkdaşlıq çərçivəsində real şəraitdə yeni fintex məhsul və xidmətlərini sınaqdan keçirməyə imkan verə biləcək xüsusi tənzimləyici sistem hazır vəziyyətə gətirilib. Pilot olaraq fiziki və hüquqi şəxslər üçün məsafədən bank hesablarının açılması funksionallığı tam olaraq rəqəmsallaşdırılıb.

Çindən Avropaya qədər “yaşıl maliyyə” coğrafiyası formalaşacaq

Azərbaycanda fintexi tətbiq edən bank və şirkətlərin sayının artması, bu sahədə fəaliyyət göstərən şirkətlərimizin Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Pakistan bazarlarına daxil olması isə Türk ölkələri ilə vahid fintex ailəsinin qurulması üçün güclü zəmin yaradır. Bu baxımdan Türk dövlətləri Fintex Alyansının yaradılması ölkələr arasında fintex sisteminin daha da inkişafı, vahid platforma əsasında fintex idarəçiliyinin təkmilləşməsi, qabaqcıl şirkətlərlə integrasiyasının artırılması sayəsində türk ailəsinin xarici bazar iştirakçıları ilə rəqabətdə mövqelərini möhkəmləndirəcək. Platforma yalnız Türk dövlətləri arasındakı əməkdaşlığı deyil, eyni zamanda Asiya və Avropa regionunda böyük bir yeni maliyyə ekosisteminin əsasını qoyacaq. Türk ölkələrinin təşəbbüskarlığı Çindən Avropaya qədər uzanan “yaşıl maliyyə” coğrafiyasının formalaşmasında təşviqedic rol oynayacaq.

ELBRUS

Maraqların “mübarizəsi” ...

Zəngəzur dəhlizinin açılması aktuallaşır

2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan qələbə regionda yeni siyasi-iqtisadi reallıqlar yaratdı. Belə ki, Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan arasında 2020-ci il 10 noyabr tarixində imzalanmış üçtərəfli bəyanat Azərbaycanın qəti qələbəsinə təsdiqləyən sənəd kimi tarixə düşdü. Bununla yanaşı, bəyanatın 9-cu bəndi və 2021-ci il yanvarın 11-də Moskvada imzalanmış 4 bəndlik bəyanat Zəngəzur dəhlizinin reallaşması üçün hüquqi zəmin yaradıb.

Müzakirə edilən bu dəhliz müasir “Böyük İpək yolu”dur. Başqa sözlə, “Şərqi-Qərbi” ticarət yolunun ən mühüm segmentlərindən biri kimi meydana çıxan Zəngəzur dəhlizi adıçəkilən yolda mühüm üstünlüklər formalaşdırır. Bu dəhliz iki kontingent arasında ən əlverişli, qısa və optimal ticarət logistikasıdır. Hazırda bir sıra regionlarda davam edən münaqişələri göz önünə gətirsək, Zəngəzur dəhlizinin aktuallığı daha yaxşı nəzərə çarpar. Bu dəhlizin açılması Şərqi-Qərbi kommunikasiya sisteminin daha fəal şəkildə inkişafına və integrasiyasına tökan verir. Günün reallığı ilə yanaşıqda, hətta demək mümkündür ki, Zəngəzur dəhlizi Şərqi-Qərbi dəhlizinin gələcək perspektivini özündə əks etdirir.

Diqqət mərkəzində...

Dəhlizin açılması ilə bağlı məsələ isə demək olar ki, beynəlxalq aləmin diqqət mərkəzindədir - bütün regional və global güclər anlayır ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması həm də bölgədəki gərginlikləri aradan qaldıracaq. Hər zaman olduğu kimi, iqtisadi maraqlar, əməkdaşlıq potensialının inkişafı oradakı digər məsələlərin həlli üçün açar sayıla bilər.

Zəngəzur dəhlizinin reallaşması birinci növbədə mühüm geocoğrafi situasiya yaradacaq. Mərkəzi Asiya, Cənubi Qafqaz, Kiçik Asiya kimi mühüm iqtisadi gücü olan bölgələri birləşdirəcək dəhliz digər region ölkələri üçün də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Çünki dəhlizin Şimal-Cənub xətti ilə perpendikulyar şəkildə kəsişməsi ikinci xətt üzərində olan dövlətlərin də maraq dairəsini buraya istiqamətləndirir. Başqa sözlə, Zəngəzur dəhlizi ətraf dövlətlərin də iqtisadi maraqlarına cavab verən amil kimi çıxış edir. Bu səbəbdendir ki, regional müzakirələrdə mütəmadi olaraq bu mövzuya müraciət edilir, məsələnin reallaşması üçün hər kəs öz fəaliyyətini ortaya qoyur.

Prezident İlham Əliyevin MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında iştirak etmək üçün Rusiya Federasiyasına səfəri zamanı məsələ yenidən gündəmə gəlib. Qeyd edək ki, MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasından öncə Rusiya Prezidenti ilə Azərbaycan Prezidenti və Ermənistanın baş naziri arasında ikitərəfli görüşlər olub. Rusiya Federasiyası Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bildirib ki, Vladimir Putinin Azərbaycan və Ermənistanla olan həmkarları İlham Əliyev və Nikol Paşinyanla danışıqları zamanı Zəngəzur dəhlizi mövzusunda toxunulub. “Putin onların hər biri ilə ayrı-ayrılıqda, üzbəüz danışdı. Üstəlik, Prezident onlarla təqribən yarım saat söhbət etdi. Yəqin ki, fikir mübadiləsi aparıldı. Həm də Zəngəzur dəhlizi mövzusunda toxunuldu”, - deyərək Peskov jurnalistlərə bildirib.

Qərbin maraq mübarizəsi...

Təəssüfləndirici haldır ki, Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı fərqli rəqəmsal mövqelər nümayiş etdirən tərəflər də mövcuddur. Nə qədər qərbi olsa da, bəzi “rəqib”, hətta “düşmən” sayılan dövlətlərin belə bu məsələdə mövqeləri uzlaşıp. Məsələn, Qərbi Zəngəzur dəhlizinin reallaşması məsələsinə spektrik yanaşır - xüsusilə, regiona münasibətdə müdaxilə mexanizmi axtaran ABŞ və Fransa prosesdə maraqlarının təmini uğrunda “mübarizə” aparırlar. Onların əsas fəaliyyət ştrixləri isə guya “himayə

etdikləri” Ermənistanın əli ilə məsələni yubarmalıdır. Yəni, Qərbi öz mövqeyini bu formada müəyyənləşdirib - dəhlizin fəaliyyətində onların da marağı diqqətə alınmalıdır. Bu diqqətin isə altında yatan fərqli amillər mövcuddur. Məsələn, müstəqil siyasi xətt yürüdən Azərbaycana təsir göstərə bilməyən Qərbi Ermənistanın əli ilə regional proseslərin “iştirakçısı” olmaq istəyir. Daha doğrusu, İrəvanın “köməyi” ilə Qərbi bölgədə təsir rəqəmlərini əlinə almağa niyyətlenib. Bu isə ümumi fonda bölgənin inkişafına mane olmaqla yanaşı, həm də regionun daxili işlərinə qarışmaq deməkdir. Beləliklə, Qərbin məsələyə münasibəti yalnız və yalnız öz maraqları çərçivəsindədir.

Moskva üçtərəfli bəyanata riayət tələb edir...

Məsələyə Moskvanın yanaşması isə ortadadır. Rusiya 2020-ci ildə imzalanan üçtərəfli bəyanatda yer alan və 2021-ci ilin yanvarında təkrarən təsdiqlənən Zəngəzur dəhlizinin açılmasının tərəfdarıdır - Kreml Ermənistanı özünə götürdüyü öhdəliyi yerinə yetirməyə çağırır. Moskvanın bu məsələdəki mövqeyi həm də hazırda iştirakçısı olduğu müharibənin ortaya çıxardığı reallıqlarla bəllidir. Rusiya anlayır ki, yaxın dövr üçün ticari imkanlar məhz Şərqi - Qərbi xətti üzərindən mümkün ola bilər ki, bu da Zəngəzur dəhlizinin reallaşması ilə gerçəkləşə bilər. Əks halda Qərbin sanksiyaları altında olan Rusiya üçün vəziyyət heç də ürəkaçan olmayacaq.

Azərbaycan ticari münasibətlərə yeni töhfə verir...

Post-müharibə dövründə regional inkişafın əsas unsurlarından biri kimi məhz Zəngəzur dəhlizinin önə çıxması Azərbaycanın global ticari münasibətlərə töhfəsi sayıla bilər. 44 günlük Vətən müharibəsindəki qələbə Azərbaycanı regional reallıqları dəyişməklə yanaşı, həm də yeni marşrut təklifi imkanı qazandırb. Ölkəmiz yeni ticarət xətti formalaşdıraraq dünyaya təqdim edir. Mühüm perspektivə malik bu nəqliyyat dəhlizi - Zəngəzur dəhlizi yüksək üstünlüklər vəd etməkdədir.

Eyni zamanda, infrastruktur baxımından da Zəngəzur dəhlizi olduqca

əlverişlidir. Dəhlizin Azərbaycanla keçən hissəsində işlər tam həzardır. Bundan əlavə dəhlizin əlavə dəstəkçisi sayılacaq digər infrastruktur da hazır vəziyyətdədir. Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı bu mənada xüsusi qeyd edilməlidir. Beynəlxalq statusa malik olan bu hava limanı yuxarıda xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Zəngəzur dəhlizinin ən mühüm üstünlüklərindən biri isə Avropa ilə Asiyaya birləşdirməklə yanaşı, münaqişə vəziyyətində olan Yaxın Şərqi regionu ilə də əlaqələndirilməsinin mümkünlüyüdür. Yəni, hətta hərbi əməliyyatlar başlayacağı təqdirdə belə adıçəkilən bölgə də məhz Zəngəzur dəhlizi vasitəsilə özünün ticari əlaqələrini davam etdirə bilər.

Türkiyənin mövqeyi: Biz Azərbaycanla birgə bu layihəni həyata keçirəcəyik

Zəngəzur dəhlizinin reallaşması üçün səy göstərən region ölkələrindən biri də Türkiyədir. Dəhlizin yaradacağı həm iqtisadi, həm də siyasi dividendlər bölgənin ümumi inkişafında yeni mərhələ başlada bilər - bu həm ayrı-ayrı dövlətlərin, həm də bütövlükdə TDT-nin fonunda nəzərə çarpar. Təsəvvüf deyil ki, Türkiyənin nəqliyyat və infrastruktur naziri Əbdülkadir Uraloğlu “Kanal 7” telekanalında Cənubi Qafqazda kommunikasiyaların bərpası mövzusunda şərh edərkən bildirib ki, Azərbaycanın Şərqi rayonlarından Naxçıvan Muxtar Respublikası istiqamətində nəqliyyat dəhlizinin həm İran, həm də Ermənistan ərazisindən keçəcəyi istisna edilmir. Birinci halda söhbət 61 kilometrlik marşrutdan, ikinci halda isə təxminən 43 kilometrlik marşrutdan gedəcək. Onun

sözünə görə, marşrutla bağlı yekun qərardan asılı olmayaraq, nəqliyyat-logistika əlaqəsi qurulacaq. “Bu və ya digər şəkildə biz Azərbaycanla birgə bu layihəni həyata keçirəcəyik. Müəyyən problemlər var, lakin onlar qarşıdakı dövrdə həll oluna bilər. Bu, zaman məsələsidir”, - deyərək türkiyəli nazir əminliyini bildirib.

Nazirin fikrinə görə, heç bir ölkə öz ərazisinin Pekini Londonla birləşdirən beynəlxalq nəqliyyat arteriyasının bir hissəsinə çevrilməsinə qarşı çıxmamalıdır. “Belə bir ideyaya qarşı çıxmaq sadəcə olaraq ehtiyatsızlıqdır”, - deyərək Uraloğlu vurğulayıb.

Türkiyəli nazir qeyd edib ki, Ankara Cənubi Qafqazda kommunikasiyaların bərpası ilə bağlı danışıqlarda birbaşa iştirak etməsə də, Türkiyə Bakı ilə daim təmas qurur və əlaqə saxlayır.

Gürcüstan ərazisindən Azərbaycanla əlaqənin mövcud olduğunu xatırladan türkiyəli nazir qeyd edib ki, alternativ nəqliyyat dəhlizi açılsaydı, Azərbaycanla Türkiyə arasında malların çatdırılma müddəti azalacaq, Orta Dəhlizlə yuxarıdakı malların həcmi isə əhəmiyyətli dərəcədə artacaq.

İrəvanın “qırmızı xətti” ...

Və nəhayət İranın məsələyə münasibəti - bəlli olduğu kimi, İran bu məsələdə birtərəfli yanaşma sərgiləyir. Məsələn bir müddət öncə, Rusiya XİN-in sözcüsü Mariya Zaxarovanın “Moskva Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı öz arqumentlərini təqdim edib və İranın bunu başa düşəcəyinə ümid edir” deməklə rəsmi Tehrانی məsələdə anlayışa dəvət etməsi qarşılığında İran Elmi Hövzələrin rəhbəri, İran Konstitusiyasının Keşikçilər Şurasının üzvü Ayətullah Əlirza Ərafi “Rusiya xəbərdarlıq edirik: Zəngəzur dəhlizinin mülkiyyət məsələsi bizim qırmızı xəttimizdir” cavabını verir. İranın “qırmızı xətt” adlandırdığı məsələnin predmetləri hər kəsə məlumdur - burada əsas mövqe uğursuzluğu dəhlizlə məhz kimin “nəzarət” etməsindən qaynaqlanır.

Fikirləşmək olar ki, İran ən azından strateji əməkdaş saydığı Rusiyanın dəhlizlə nəzarətindən niyə bu qədər narahatdır? Sərhəddə Rusiya nəzarətinin olmasına qarşı İran niyə bu qədər dirənmiş göstərir? Ola bilsin ki, İranın dilindən salmadığı “qırmızı xətt” “prinsipi” qeyri-siyasi əsaslara malikdir. Yəni, burada söhbət hansısa ticari maraqlardan gedir - Rusiyanın həmin ərazilərə gəlişi İranın bir sıra ticari maraqları ilə üst-üstə düşür.

Amma proseslərin gedişi onu göstərir ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması realdır. Mövcud vəziyyətdə ticari münasibətlərin Zəngəzur dəhlizindən keçməsi daha təhlükəsiz və rentabelli inkişafı birmənalı şəkildə mümkünsüz görünür. Bir reallıq isə hər zaman aktualdır - ticari maraqlar siyasi maraqları üstələyir...

P.İSMAYILOV

Avropa Parlamenti separatizmi dəstəkləyir

Təşkilatın üzvləri İrəvan səfərində Qarabağ separatçıları üçün göz yaşı töküblər

Avropa Parlamenti ölkəmizə qarşı qərəzli mövqeyini davam etdirir. Bugünlərdə Ermənistanla səfər edən Avropa Parlamentinin üzvləri Qarabağdakı keçmiş separatçı rejimin qalıqları ilə görüşüblər. Erməni mediasının məlumatına görə, görüş zamanı bölgəni könüllü tərk edən sakinlərin “geri dönüşü”, eləcə də konkret cinayət faktları üzrə həbs edilən separatçı rejimin başçılarından “azad olunması” müzakirə edilib. Erməni tərəfinin yalanı o həddə çatıb ki, Azərbaycanla şərti sərhəddə törətdiyi təxribatlarla bağlı faktları təhrif edilmiş formada avroparlamentarların diqqətinə çatdırıb. Onlar iddia ediblər ki, guya sərhəddəki bölgələrin əhalisi normal və təhlükəsiz həyatdan, gündəlik qazancdan məhrum edilib.

Avropa Parlamenti qələbəmizi həzm edə bilmir

Avropa Parlamentinin üzvlərinin səfəri zamanı keçirilən görüşlərdə Qarabağda həyata keçirilən 2023-cü il antiterror tədbirləri “soy-qırımı”, “ermənifobiya” kimi qələmə verməyə çalışılıb. Nəzərə alaq ki, avroparlamentarların İrəvana səfərinin təşkilatçısı mənzil-qərarı Fransada yerləşən erməni “Ay data” qurumu olub. Bu fakt özlüyündə bütün məqamlara aydınlıq gətirir. Adıçəkilən struktur Azərbaycana qarşı informasiya müharibəsinin önündə gedir. 2020-ci ildən isə bu müstəvidə xüsusi aktivliyi ilə seçilir. Avropa Parlamentində nə qədər Azərbaycanofob deputat varsa, hamısını Azərbaycan əleyhinə səfərbər edib. Ümumiyyətlə, müstəqillik dövrümüzdə təşkilat dəfələrlə bu tipli sənədlər qəbul edib. Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin davam etdiyi illərdə də Avropa Parlamenti təcavüzkarın vəkili və rəpuru qismində özünü təsdiqləyib. Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etdikdən sonra Qərbdəki antiəzərbaycançı mərkəzlər, o cümlədən Avropa Parlamenti rahatlıq tapa bilmirlər. Vətən müharibəsindən indiyədək təşkilat ölkəmizə qarşı bir

neçə qətnamə qəbul edib ki, həmin sənədlərdə işğalçı Ermənistanla erməni separatçılarına “sonsuz məhəbbət” əksini tapır. Bütün bunlar isə bu təşkilatın demokratik dəyərlərdən, obyektivlikdən və beynəlxalq hüquqdan tamamilə uzaq olduğunu göstərir, həmçinin bölgədə gedən proseslərdə işğalçıya dəstək verilməsinə xidmət edir. Maraqlı olan hal budur ki, Avropa məkanının bir sıra iqtisadi və təhlükəsizlik yönümlü təşkilat və institutları Azərbaycanla enerji təminatı sahəsinə əməkdaşlıq etdiyi halda, Avropa İttifaqı Brüssel sülh gündəliyi çərçivəsində ölkəmizin mövqeyini dəstəklədiyi bir zamanda, bunun əksinə olaraq AP tərəfindən belə qərəzli mövqe nümayiş etdirilir. Əslində, bu mövqeyi ilə Avropa Parlamenti erməni lobbisinin əlində alətə çevrildiyini çoxdan sübut edib. Digər tərəfdən Avropa Parlamentinin korrupsiya yuvası olması da beynəlxalq ictimaiyyətə yaxşı məlumdur.

AP erməni lobbisinin əlində alətdir

Avropa Parlamentinin erməni-pərəst deputatlarının fikirlərində Azərbaycanın ötən ilin sentyabr ayında həyata keçirdiyi lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin mə-

ram və məqsədlərinin təhrif olunması ölkəmizə qarşı ikili standartların bariz nümunəsidir. Onlar həmin tədbirlərin Azərbaycana qarşı davam edən hərbi təhdidlərin aradan qaldırılması və qanunsuz hərbi birləşmələrin mövcudluğuna son

qoyulmasına yönəldiyini unutmalıdır. Eyni zamanda, qurumun üzvlərinin iddialarında “hərbi əsirlər” kimi istinad edilən şəxslər Azərbaycan ərazisində separatçılıq, qəsdən öldürmə, işğanca, terrorçuluq və digər insanlıq əleyhinə cinayətlərin törədilməsində iştirak etmişdir. Azərbaycanın həm beynəlxalq hüquq, o cümlədən 1949-cu il Cenevrə konvensiyaları, Muzdluların cəlb edilməsi, istifadəsi, maliyyələşdirilməsi və təliminə qarşı beynəlxalq Konvensiya, həm də yerli qanunvericiliyə əsasən bu şəxsləri məsuliyyətə cəlb etməyə həm hüququ, həm də beynəlxalq öhdəliyi var. Buna görə də, qeyd edilən məsələdə Azərbaycana qarşı səslənən bütün fikirlərin heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Müharibə cinayətkarlarının, hərbi canilərin özünü demokratiyanın beşiyi kimi təqdim edən Avropa Parlamentinin üzvləri

tərəfindən dəstəklənməsi qəbul edilməzdir. Məsələn, 44 günlük Vətən müharibəsində döyüş bölgəsindən xeyli uzaqda yerləşən Gəncə şəhərinə raket atılması üçün əmr verdiyi Arayik Arutunyanın özü etiraf etmişdi. Beləliklə, erməni lobbisinin azadlığını tələb etmək həmin cinayətlərə şərik olmaq deməkdir.

Beləliklə, görünən odur ki, antiəzərbaycançı qüvvələr COP29 ətrafında ölkəmizə qarşı informasiya müharibəsinə start veriblər. Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyasının müxtəlif dairələr tərəfindən aparıldığı çoxdan məlumdur. Erməni lobbisinin əlində alət olan Avropa Parlamenti və onun üzvləri, müxtəlif “hüquq müdafiə” təşkilatları da bu kampaniyanın fəal iştirakçılarıdır. Şübhə yoxdur ki, bütün kampaniyalar kimi, bu da iflasa uğrayacaq. Çünki Azərbaycanın mövqeyi beynəlxalq hüquqa və ədalətə əsaslanır.

Nardar BAYRAMLI

“Alçaq ərazilər”dən anti-Azərbaycan siyasəti...

Ermənipərəst “xor”un yeni “solisti” Niderland da Fransanın “yolunu gedir”. Özünü “Qərb demokratiyası”nın nümayəndəsi kimi qələmə verən rəsmi Amsterdam bunu fəaliyyətində əks etdirmir - separatizmə açıq dəstək göstərmək, cinayətkara azadlıq tələb etmək kimi qeyri-hüquqi “tələblər” səsləndirməklə Niderland Krallığı da ümumi “Qərb an-

Qərəzli qətnamələr etirazla qarşılandı

samlı”nın uğursuz nümayəndəsinə çevrilir... Oktyabrın 10-da Niderland Parlamentinin Nümayəndələr Palatası tərəfindən Azərbaycan əleyhinə birtərəfli və qərəzli 2 qətnamə qəbul edilib, Niderland xarici işlər naziri bu qətna-

mələrə dəstək verib. Qətnamələrin “məhiyyətinə” diqqət yetirdikdə sifariş əsasında hazırladığı, xüsusi məqsədlərə xidmət etdiyi, erməni lobbisinin və “avrosentrizmin önündə gedən” Fransanın arzularını ifadə etdiyi açıq-ay-

dın ortadadır. Paralel olaraq bu “qətnamələr” də Qərbin anti-Azərbaycan “konsepsiyasının” ştrixlərini özündə əks etdirir. Bir müddət öncə ABŞ-in 60-a yaxın deputatının məlum “müraciəti”, Avropa İttifaqının ayrı-ayrı strukturlarının “arzusu”, Fransa parlamentinin “cəhdləri” nəticə etibarlı ilə bu qətnamələrlə üst-üstə düşür.

Absurd tələb...

Niderlandlı “parlamentarilər”in keçmiş separatçı rejim üzvlərinə “azadlıq” tələbi anlaşılan deyil - bu şəxslər məhkəmə qarşısında konkret ittiham aktı ilə məsuliyyət daşıyırlar. Görəsən, eyni məsələyə Niderlandda hüquqi yanaşma necədir? Niderland torpaqlarında separatizmlə məşğul olan, cinayətlər törədən şəxslər azad edilmir? Və ya Niderlandın bu hüquqi prosedura spektik baxışı haradan qaynaqlanır? Oradakı ikili standartları yaradan səbəblər nədir? Və ya erməni “mədəni irsi”nin guya təhlükə altında olması məsələsi... Bu da həm reallıqdan, həm də həqiqətdən kənar bir iddidadır. Birincisi, Azərbaycanın tarixi əraziləri işğaldan azad edilən zaman həmin şəhər və kəndlərdəki, rayonlardakı yaşayış evlərinin, tarixi abidələrin, dini tikililərin hansı dərəcədə dağıdılması, təcavüzə məruz qalması, təhqir olunması faktları bütün dünya tərəfindən əyani şəkildə müşahidə edildi. Erməni vandalizminin nəticələri bütün bölgələrdə faktoloji sübutlarla ortaya qoyuldu. İkincisi isə, ermənilər Azərbaycanın bezi tarixi abidələrini “özünükləşdirməyə” çalışır - bu kimi qətnamələr isə ona hazırlıq prosesi də adlana bilər. Birinci mərhələdə onlar Azərbaycanın guya “erməni abidələrinə” təhdid yaratması fikri ilə ölkəmizdə belə abidələrin olması fikrini qlobal rəyə sırtmaq istəyirlər. Əgər söhbət Azərbaycandakı xristian keçmişimizə söykənən abidələrdən gedsə, Azərbaycan dövləti işğaldan azad edilmiş regionlarda həmin abidələrin də təmir-bərpa işlərini yüksək səviyyədə təmin edir. Niderlandlı parlamen-

tarilər bundan narahat olmaya bilər...

Beləliklə, 2023-cü ilin sentyabrında həyata keçirilən antiterror tədbirləri bütün nəticələri ilə yanaşı, həm də Qərbin, xüsusilə Avropanın “demokratik” dona bürünən ölkələrinin əsl simasını üzə çıxardı. Erməni lobbisinin pulu ilə Azərbaycanı qarşı mövqə tutan Avropanın bezi “beynəlxalq” strukturları, həmin strukturlarda təmsil olunan “rəsmi şəxslər” növbəti dəfə ikili standartın, riyakarlığın simvolizasiyasını öz fəaliyyətlərində ortaya qoymuş oldular. Amma onlar özləri də anlaşırlar ki, belə tələblərin heç bir əsası olmayacaq - Azərbaycanla nə təhdid dilində danışmaq, nə də iradəsinə təsir etmək mümkün deyil!

XİN: Hər iki qətnaməni qətiyyətlə rədd edirik...

Yeri gəlmişkən, Niderlandın bu qeyri-hüquqi, ədalətsiz mövqeyi Azərbaycan dövləti və ictimaiyyəti tərəfindən etirazla qarşılanıb. Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə əsassız qətnamələrə və Niderlandın XİN başçısı Kaspar Veldkampın qərəzli fikirlərinə dair şərhində bildirib ki, hər iki qətnaməni qətiyyətlə rədd edirik. Kaspar Veldkampın çıxışı zamanı bu qərəzli qətnamələrə dəstək ifadə etməsi, Azərbaycan tərəfindən həbs edilmiş keçmiş separatçı rejimin nümayəndələrinin və terrorçularının “hərbi əsir” kimi qələmə verilərək azad edilməsinə dair çağırışları isə qəbul edilməzdir. Ayxan Hacızadə bildirib ki, sözügedən sənədlərdə və səslənən fikirlərdə ölkəmizə münasi-

bətdə törədilmiş hərbi işğalın və Azərbaycan əhalisinin etnik təmizləməyə məruz qoyulmasının, Ermənistanın Azərbaycana qarşı hələ də davam edən ərazi iddialarının tamamilə gözdə keçirilməsi təəssüf doğurur. “Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü və torpaqlarımızın işğalı zamanı 1954-cü il Haqaq Konvensiyasına zidd olaraq mədəni və dini irsimizin dağıdılmasına, təhqir edilməsinə, mənimənilməsinə, mədəni sərvətlərin ölkəmizdən qeyri-qanuni çıxarılması kimi hərbi cinayətlərə etinasız yanaşan Niderland tərəfinin indiki ermənilərin saxta təbliğatına istinadən ölkəmizin guya erməni abidələrini hədəf aldığı bildirilməyə heç bir məna və haqqı yoxdur”.

A.Hacızadə qeyd edib ki, qətnamələrdə yer alan və xarici işlər nazirinin səsləndirdiyi fikirlərdə antiterror tədbirlərinin məram və məqsədlərinin təhqir olunması ölkəmizə qarşı ikili standartların bariz nümunəsidir: “Niderland tərəfinin iddialarında “hərbi əsirlər” kimi istinad edilən şəxslər Azərbaycan ərazisində separatçılıq, qəsdən öldürmə, işğalçılıq, terrorçuluq və digər insanlıq əleyhinə cinayətlərin törədilməsinə təqsirləndirilən şəxslərdir. Azərbaycanın həm beynəlxalq hüquq, o cümlədən 1949-cu il Cenevrə Konvensiyaları, Muzdluların cəlb edilməsi, istifadəsi, maliyyələşdirilməsi və təliminə qarşı beynəlxalq Konvensiya, həm də yerli qanunvericiliyə əsasən bu şəxsləri məsuliyyətə cəlb etməyə həm hüququ, həm də beynəlxalq öhdəliyi var. Buna görə də, qeyd edilən məsələdə Azərbaycana qarşı səslənən bütün fikirlərin heç bir əhəmiyyəti yoxdur”.

Diplomat Niderland tərəfini bölgədə sülhə qarşı olan və Azərbaycan-Niderland münasibətlərində gərginlik yaradan birtərəfli mövqedən əl çəkməyə çağırıb.

Qərbi Azərbaycan İcması da sözügedən qətnamələrin və niderlandlı nazirin mövqeyinin qəbul edilməz olduğunu bildirib. Vurğulanıb ki, COP29 yaxınlaşdıqca Azərbaycana qarşı vahid mərkəzdən idarə olunan hücumlar intensivləşməkdədir. Bu sənədlərdə əks olunan iddialar böhtandır. Azərbaycanda sax-

qarşı etnik təmizləmə aparılmasına, Ermənistanla yüz-lərlə məscidin və digər mədəni abidələrin dağıdılma-

Bakı Təşəbbüs Qrupu da məsələ ilə bağlı bəyanat

nanları nəzərə alaraq, Bakı Təşəbbüs Qrupu Niderland parlamentini bu ölkənin Boner, Sen-Martin, Aruba, Kurasao, Sen Eustatius və Saba adalarında törətdiyi cinayətlərə son qoymağa dair Niderland hökumətinə çağırış etməyə dəvət edirik.

Bu xüsusda, törədilmiş və bu gün də davam edən cinayətlərin müəlliflərinin məsuliyyətə cəlb olunması üçün müvafiq Araşdırma Komissiyasının yaradılmasına çağırış edirik.

Bundan əlavə, Avropa İttifaqı ölkələrini BMT-nin İnsan Hüquqları Şurası tərəfindən adıçəkilən adalarda baş verən cinayət hallarını birbaşa nəzarət altına götürəcək müvafiq orqanın yaradılması və həmin orqan tərəfindən qeyd alınan halların BMT-nin digər qurumlarına göndərilməsinə dəstəyin göstərilməsinə çağırış edirik.

Beynəlxalq səviyyədə kolonial cinayətlərə qarşı irəli sürülən təşəbbüslərə, bu xüsusda, Bakı Təşəbbüs Qrupunun fəaliyyətinə dəstək verməyə dəvət edirik”.

P.S: “Niderland” sözünün yerli dildə mənası “alçaq ərazilər” deməkdir. Hər kəsin gördüyü iş və ya niyyəti də elə adına layiq olur...

P.İSMAYILOV

QAİ: Bu, açıq-aşkar qərəzlidir və azərbaycanlılara qarşı ayrı-seçkiliyin nümayişidir

lanılan məlum şəxslər hərbi əsirlər deyil, müharibə cinayətləri və insanlıq əleyhinə cinayətlərdə ittiham olunanlardır. Bu səbəbdən onların hərbi əsir kimi qələmə verilməsi hüquqa hörmətsizlikdir: “İkincisi, erməni mədəni irsinin təhlükə altında olması iddiaları da heç bir əsası olmayan uydurmadır. Azərbaycanın Şuşa şəhərində yerləşən Qazançı kilsəsinin yenidən başa çatdırılmış bərpası da göstərdiyi kimi, Azərbaycanda heç bir “erməni abidəsi” təhlükə altında deyil. Azərbaycan dini və etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq bütün mədəni irsin qorunmasını təmin etmişdir. Bu və Niderland Parlamentinin Azərbaycanı qarşı son dövrlər qəbul etdiyi çoxsaylı digər sənədlər açıq-aşkar qərəzlidir və azərbaycanlılara qarşı ayrı-seçkiliyin nümayişidir. Azərbaycanofob siyasət yürüdən Fransa, Litva, Kanada kimi, Niderland da Ermənistan tərəfindən bir milyon azərbaycanlıya

sına, eləcə də vaxtilə işğal altında olmuş ərazilərdə Azərbaycan mədəni irsinə vurulan zərərə, yüzlərlə şəhər və kəndin dağıdılmasına biganə qalmışdır”.

QAİ-dən o da bildirilib ki, qanlı müstəmləkə keçmişinə malik, islamofobiyanın geniş təyğən etdiyi, Srebrenitsa soyqırımına görə məsuliyyət daşıyan və Boner, Sint Eustatius, Saba, Aruba, Kurasao və Sint Maarten kimi dəniz ərazilərində dekolonizasiya öhdəliklərinə yerinə yetirməkdən imtina edən Niderlandın beynəlxalq hüquq və insan hüquqlarından danışmağa məna və haqqı yoxdur: “Biz Qərbi Azərbaycanı olaraq, Niderland hökumətindən və parlamentindən Azərbaycana qarşı ittihamları və hücumları dayandırmağı, azərbaycanlılara qarşı irqi ayrı-seçkiliyi dayandırmağı və Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlıların öz evlərinə qayıtmaq hüququna hörmət etməyi tələb edirik”.

BTQ: Niderlandın cinayətlərlə dolu müstəmləkəçilik siyasəti...

yayıb. Bəyanatda Azərbaycan əleyhinə qəbul edilən qətnamələr birtərəfli və qərəzli adlandırılıb, bu qətnamələrin qəbulu Niderlandın cinayətlərlə dolu müstəmləkəçilik siyasətinin ifşası ilə məşğul olan Bakı Təşəbbüs Qrupunda təəccüb doğurmadığı bildirilib.

Bəyanatda, həmçinin qeyd olunur: “Öz müstəmləkəçilik siyasətini Boner, Sen-Martin, Aruba, Kurasao, Sen Eustatius və Sabada davam etdirən Niderland bu ərazilərdə məqsədyönlü assimilyasiyaya siyasət aparır, yerli əhalini adalardan qovaraq onları niderlandlılarla əvəzləyir, yerli əhalinin nümayəndələrinə ikinci dərəcəli “vətəndaşlar” kimi rəftar edir, müstəqillik tərəfdarlarını təqib edir və həbs edir, yerli xalqlara öz ana dillərində təhsil almağa və danışmağa qadağan edir, yerli xalqların öz mədəniyyətini qoruyub-saxlamasına lazımı şərait yaratmır və digər çoxsaylı cinayətlər törədir. Yuxarıda qeyd olu-

ment seçkilərinə 19 siyasi partiya qatılıb.150 yerlik parlament proporsional sistem (partiyanı siyahıları üzrə) əsasında seçilir. Qanunverici orqana

Gürcüstana qarşı təhdidlər artır...

Hakimiyyət isə parlament seçkilərinin demokratik keçiriləcəyinə təminat verir

Rəy sorğularında hakim partiya öndədir

Hazırkı seçkilərlə də bağlı rəy sorğuları hakim partiyanın öndə olduğunu göstərir. Belə ki, bugünlərdə ictimai rəy üzrə ixtisaslaşan GORBİ Beynəlxalq Tədqiqat Mərkəzi Gürcüstanda keçirdiyi seçki sorğusunun nəticələrinə görə, respondentlərin 59,5 faizi oktyabrın 26-na təyin olunmuş parlament seçkisində “Gürcü Arzusu - Demokratik Gürcüstan” Partiyasına səs verəcəklərini bildiriblər. Yeri gəlmişkən, hakim partiya seçki marafonuna “Xalqın Gücü” Partiyası ilə birlikdə qatılıb.

Üç müxalifət partiyasını birləşdirən “Birlik - Milli Hərəkat” koalisiyası isə rəy sorğusunda 13,6 faiz əldə edib. Bu koalisiyada əsas siyasi təşkilat sabiq prezident Mixail Saakaşviliyə bağlı “Vahid Milli Hərəkat” Partiyasıdır. “Yeniliklər” koalisiyasına isə respondentlərin 10,3 faizi dəstək ifadə edib. Bu koalisiyaya “Vahid Milli Hərəkat” Partiyasının sabiq üzvlərinin yaratdığı üç müxalifət partiya daxildir. Qalan seçki iştirakçılarının heç birinin rəy sorğusunda 5 faizlik baryeri aşmadığı bildirilir.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının əməkdaşları təhdid edilir

Qərbin artan təzyiqləri fonunda Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) əməkdaşlarının telefonlarına təhdid mesajları da gəlməyə başlayıb. Bu barədə MSK sədri Giorgi Kalandarişvili məlumat verib. Onun sözlərinə görə, MSK əməkdaşlarına gələn bütün mesajlarda ünvan sahibinin adı var

ki, bu da mesajın müəllifinin həmkarlarımızın şəxsi məlumatlarını bildiyini təsdiqləyir. Kalandarişvili vurğulayıb ki, oxşar hallar əvvəllər də baş verib. MSK əməkdaşlarına rüsvət vermək, qorxutmaq və ya başqa tədbirlər görmək istəyiblər.

İrakli Kobaxidze hüquq-mühafizə orqanlarını ayıq olmağa çağırır

qələbəsi ilə başa çatacaq. Bununla belə o, müxalifətin təxribatlarına hazırlaşdığını deyib. Baş nazir bildirib ki, oktyabrın 26-na təyin edilən seçkilər ilk dəfə olaraq yalnız proporsional sistem üzrə və geniş miqyasda elektron texnologiyalardan - səsəlin yoxlanılması və hesablınması aparatlarından istifadə etməklə keçiriləcək.

İrakli Kobaxidze qeyd edib ki, müxalifət partiyalarının reytingi ilə tanışdır. “Hamı bilir ki, “Gürcü Arzusu”nun reytingi 60 faizə yaxındır və kollektiv “Milli Hərəkat” seçkilərdə 9-cu ağır

düşmək üçün siyasi partiyalardan etibarlı səsəlin azı 5 faizini toplamaq tələb olunur. Hökuməti isə qanunverici orqanda on azı 76 mandatla malik partiya formalaşdırır. 2012, 2016 və 2020-ci illərin parlament seçkilərində “Gürcü Arzusu - Demokratik Gürcüstan” Partiyası qalib gələrək hökumət qurub.

Qeyd edək ki, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) adından da vətəndaşlara saxta bildirişlər göndərilir. DİN-in rəsmi səhifəsində deyilir ki, vətəndaşları məlumatlandırmaq üçün nazirlik tərəfindən heç bir mesaj göndərilməyib. DİN vətəndaşları yanlışlamağa çağırır və faktın araşdırılacağını bəyan edib.

standartlardan uzaqlaşmasını” göstərir. Aİ-nin Gürcüstandakı nümayəndəliyinin yaydığı məlumatda bildirilir ki, Avropa İttifaqı 2022, 2023 və 2024-cü illərdə Gürcüstan hökuməti üçün 121,3 milyon avro məbləğində illik vəsait ayırıb. Lakin bu vəsait 2024-cü ildə dayandırılacaq. “Buna səbəb Gürcüstan hökumətinin demokratik standartlardan uzaqlaşması, xüsusən də vətəndaş cəmiyyətinə qarşı yönəlmis “Xarici təsirin şəffaflığı haqqında” qanunun qəbulu olub. Gürcüstan təkcə bu yardımı deyil, digər yardımlardan da məhrum edilə bilər”. ABŞ tərəfindən də bu ölkəyə qarşı bir sıra maliyyə yardımları dayandırılıb. Qərb düşünür ki, bu yolla Gürcüstandakı seçkilərə təsir göstərə biləcək. Bütün hallarda isə oktyabrın 26-da bu kimi məsələlərə aydınlıq gətiriləcək.

N.BAYRAMLI

Qərb iqtisadi - siyasi problemlərin içində “əriyir”

Ötən onilliyin sonuna qədər istər siyasi, istərsə də iqtisadi sferada hegemon üstünlüyə malik Avropa İttifaqı özünün “qürubunu” yaşamaqdadır. Son illərdə hədəflərini və hesablamalarını düzgün qura bilməyən, yeni çağırışlarla ayaqlaşmayan Aİ-də işlərin yolunda getmədiyi bütün komponentlər üzrə ortadadır. Bir zamanlar qurumun yenilənməyə ehtiyac duyduğunu səsləndirənlər artq onun imicini müzakirə edir, reallıqlardan danışmaq məcburiyyətində qalırlar. Aİ ilk növbədə cəlbədiciliyini itirib. İqtisadi-siyasi problemlərini həll edə bilməyən qurum geriye doğru sürətlə eniş etməkdədir.

Etiraf edir...

Bu fakt Qərbin sosioloji mərkəzləri, siyasi institutları və ən əsası KİV tərəfindən təsdiqlənir. Məsələn, “Bloomberg” agentliyinin dərc etdiyi materialda bildirilir ki, Avropa İttifaqının üzvləşdiyi çətin iqtisadi və siyasi vəziyyət onun beynəlxalq səhnədəki mövqeyinə ciddi zərbə vura və Brüsselin müstəqil global gücə çevrilmək istəklərinə son qoya bilər. Agentlik qeyd edir ki, Avropa “dönmə nöqtəsinə” yaxınlaşmaqdadır. “Siyasi iflic, xarici təhdidlər və iqtisadi çətinliklərin” birləşməsi Aİ ölkələrini diqqət ümum-Avropa mənafeyinə yönəltməyə deyil, öz maraqlarını qorumağa sövq edir. Çünki Avropa elitaları tənəzzülün artıq qaçılmaz olduğuna dair çoxlu dəlillərlə qarşılaşıblar. “Bloomberg” həmin dəlillər arasında Fransada sağçı siyasi qüvvələrin və avroskeptiklərin güclənməsini, “Volkswagen” zavodlarının görünməmiş şəkildə bağlanması, həmçinin Aİ-nin süni intellekt texnologiyaları sferasında tənzimləyici məhdudiyyətlərin tətbiqi ilə əlaqədar ABŞ texnoloji nəhənglərinin Avropa bazarını tərk etməsini vurğulayır.

“Bloomberg” yazır ki, bütün bunlar “Aİ-nin vahid və dinamik iqtisadi blok kimi fəaliyyət göstərə bilmədiyini” sübut etməklə, onun beynəlxalq statusunu sarsıdır və xarici təhdidlərə cavab vermək imkanlarını məhdudlaşdırır. Avropa iqlim dəyişikliyi, demografik böhran və postsənaye iqtisadiyyatına keçid daxil olmaqla, bir çox global problemlərə “cavab verə bilmir”. Buna görə də bəzi Aİ ölkələrinin hakimiyyətləri çıxış yolunu ititfaq xaricindəki dövlətlərlə yaxınlaşma və inteqrasiyada görürlər.

Son fraza xüsusilə diqqət cəlb edir - son illərdə BRICS-in daha yüksək populyarlıq qazanması, iqtisadi cəlbədiciliyini artırması, siyasi münasibətlər sisteminə uğurla və sürətlə irəliləməsi məhz Aİ-nin enişində daha qabarıq şəkildə hiss olunur. Təsəffü deyil ki, müasir dünyanın ən öndə gedən iqtisadiyyatına malik, eyni zamanda haqqında yüksək

Aİ-nin iqtisadi böhranlara doğru irəliləməsi siyasi bitərəfliliyini, ədalət hissinin itirilməsi ilə də düz-mütənəsiblik təşkil edir. Ukrayna - Rusiya müharibəsində tutduğu birtərəfli mövqe, hətta özünün milli maraqlarını və ümumilikdə Avropanın iqtisadi mənafeyini qorumağa çalışan Macarısta-

proqnozlar səsləndirilən inkişaf etməkdə olan dövlətlərin seçimi Aİ olmur - daha çox BRICS-ə can atılır. Artıq Aİ arzulanan hədəf statusu daşımır.

Hətta daxili situasiyalar belə yeni siyasi münasibətlərin əleyhinə köklənib - vurğulandığı kimi, Fransada sağçı siyasi qüvvələrin daha yüksək etimad qazanması fonunda Qərbin millətçilik xətti

Ayrı-seçkilik, hüquqa hörmətsizlik...

yenidən “revans” götürə bilər. Bu məsələnin xüsusilə Fransada reallaşması özü başqa bir nüansdır - Avropanı deyilən çağırışlarla üz-üzə qoyan səbəbləri araşdıran zaman ortaya çıxan və diqqəti cəlb edən ən əsas predmet məhz neokolonializm meyillərinin, islamofobiyanın, irqi ayrı-seçkiliyin ildən ilə artmasından qaynaqlanır. Konkret olaraq bir misal müraciət etsək, bu gün SOS səsləndirən Fransanın nəinki Afrika və ya dəniz aşırırlarında, Avropanın sərhəddində - Cənubi Qafqazda neokolonializm meyilləri formalaşdırmaq istəyində olduğunu görə bilərik. Ermənistanda oynanılan si-

yasi oyunlar, Gürcüstanı qarışdıran “fransız əli” istisna edilmir.

Yaşanan sosial böhranların mühüm əksəriyyəti Aİ-nin daha çox hərbi statuslu xəttə meyillənməsindən doğur - əgər vaxtilə Aİ iqtisadi birlik, ölkələrdəki sosial problemlərin həlli üçün birgə fəaliyyət mexanizmi kimi təsəvvür edilirdisə, artıq Brüssel təzyiq mexanizmləri axtarır, separatizmi dəstəkləyir, fərqli ölkələrin silahlandırılmasına haqq qazandırır. Beləliklə, bu kimi davranışlar bütövlükdə dəyərlərin aşınmasına yol açır. Bu isə öz növbəsində kollektiv düşüncədən fərdi düşüncəyə transformasiyanı gerçəkləşdirir.

Korrupsiya, pul maxinasiyaları...

mallaşması prosesi də daxildir. Sülhə tərəfdar olduğunu bildirən Aİ bir sıra addımları ilə sülhün gecikməsinə səbəb olur - bu isə təşkilatın üzvləri tərəfindən, bütövlükdə dünya ictimaiyyəti tərəfindən müşahidə edilir.

Digər bir məsələ son aylarda, hətta son illərdə atan xəttlə müşahidə olunan korrupsiya qalmaqalları, pul maxinasiyaları məsələsidir. Avropa Parlamentində Eva Kaini qalmaqalı, ardından di-

gər rüşvət və korrupsiya faktları Aİ haqqdakı “yüksək fikirləri” birmənalı şəkildə dəyişir. Hətta bir müddət öncə ikinci dəfə AP rəhbəri seçilən Fon der Leyenin adının “vaksin qalmaqalında” hallanması burada mühüm əhəmiyyət daşıyır. Demək ki, Aİ heç də iddia edildiyi kimi, ədalətli və bitərəf təşkilat deyil - bu qurumun ayrı-ayrı strukturlarının fəaliyyəti kompleks şəkildə İttifaqın çöküşünə rəsmiləşdirir...

S.İSMAYILZADƏ

3 ayda 3-cü sui-qəsd cəhdi

Donald Trampın düşməni kimdir?

Noyabrda ABŞ-da keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar siyasi mübarizə daha da güclənməkdədir. Mübarizə keçmiş prezident, respublikaçıların namizədi olan Donald Tramp və indiki vitse-prezident, demokratların namizədi Kamala Harris arasında gedir.

Seçki kampaniyasının mühüm bir mərhələsində Donald Trampa qarşı növbəti - üçüncü sui-qəsd

cəhdi olub. Belə ki, oktyabrın 12-də Kaliforniyada keçirilən mitinq zamanı bir şəxs silahla prezidentliyə

namizədə yaxınlaşmağa cəhd edib. Las-Veqas sakini Vem Miller mitinqdə silah və saxta jurnalist vəsi-

qəsi ilə yaxalanıb və dərhal həbs edilib. ABŞ mediası yazır ki, Vem Miller 49 yaşındadır, mitinqdən təx-

minən dördəbir mil məsafədə yerləşən bir yoxlama məntəqəsində saxta VIP keçid və saxta jurnalist kartları ilə tutulub. Polis araşdırması zamanı hadisənin Trampa qarşı sui-qəsd cəhdi olduğu şübhəsi irəli sürülüb. Lakin bu qəsd planı, erkən ifşa olunduğu üçün mitinq iştirakçılarına və ya Trampa birbaşa təsiri olmayıb.

Məsuliyyət kimin üzərindədir?

Qeyd edək ki, Trampa qarşı bundan əvvəl iki sui-qəsd cəhdi olub. İlk sui-qəsd cəhdi iyulun 14-də Pensilvaniya ştatının Batler şəhərində Trampın seçicilərlə görüşü zamanı baş vermişdi. Çıxışa başlayandan bir neçə dəqiqə sonra Donald Trampa atəş açılıb və o, qulağını tutaraq səhnədə aşağı çöküb. Daha sonra cəngüdənlərin müşayiətilə səhnəni tərk etmişdi. Tribunalan düşürkən onun qulağında qan olduğu aydın görünüb. Hadisə yerli kanallar vasitəsilə canlı yayımlanıb. Sui-qəsd zamanı bir nəfər ölüb, bir neçə nəfər isə yaralanıb. Sui-qəsdə təşkil edən şəxs də hadisə zamanı zərərsizləşdirilib.

İlk sui-qəsd cəhdindən sonra ABŞ Məxfi Xidmətinin direktoru Kim Çitl Donald Trampa qarşı sui-qəsdə bağlı Konqresdə ifadə verərək bildirmişdi ki, bu sui-qəsd Məxfi Xidmətin son onilliklər ərzində ən böyük uğursuz fəaliyyəti idi və o, həmin gün təhlükəsizliklə bağlı yaranmış vəziyyətə görə bütün məsuliyyəti öz üzərinə götürüb. Amma Donald Trampa qarşı sui-qəsdən sonra Demokratlar Partiyasının çoxsaylı üzvü Məxfi Xidmətin direktorunu istefa verməyə çağırıb. Kim Çitl Donald Trampa qarşı sui-qəsd hadisəsində xidmətin uğursuz fəaliyyətinə görə artan təzyiqlər fonunda iyulun 23-də vəzifəsindən istefa verdi.

Federal Təhqiqatlar Bürosu isə sui-qəsdə törədən silahlı şəxsin Metyu Kruks adlı gənc olduğunu bəyan edib. FTB müəyyən edib ki, hücumdan əvvəl Kruksun avtomobilində və evində partlayıcı qurğuların hazırlanmasında istifadə edilən kimyəvi maddələr olub, tədbirdən bir neçə saat əvvəl isə mitinq yerindən təxminən 600 fut məsafədə drondan istifadə edib. Sui-qəsdçi Trampın seçicilərlə görüşündə iştirak etmək üçün qeydiyyatdan da keçibmiş. Kruks Trampın çıxış etdiyi səhnədən təxminən 100 metr aralıdakı binanın damında gizlənərək prezidentliyə namizədə atəş açmışdı. Hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları isə onu zərərsizləşdirmişdilər.

Tramp qolf klubunda da hədəfə alınmışdı...

İkinci sui-qəsd cəhdi isə sentyabrın 15-də baş vermişdi. Belə ki, həmin gün Donald Trampın Floridada yerləşən qolf klubunun yaxınlığında atışma olub. Hadisə zamanı Donald Tramp klubda idi. İlk məlumatda bildirilirdi ki, hadisə iki nəfərin bir-birinə atəş açması nəticəsində baş verib. Donald Trampın kampaniyası atışmadan dərhal sonra məlumat yayaraq, ona qarşı heç bir təhlükənin olmadığını bəyan edib.

Daha sonra ABŞ Federal Təhqiqatlar Bürosunun (FTB) yaydığı məlumata görə, prezidentliyə namizəd Donald Tramp Floridada qolf klubu yaxınlığında sui-qəsdə cəhdin hədəfi olub. Qolf klubuna doğru atəş açan Rayan Uesli Rut saxlanılıb. FTB hadisənin motivinin aşkar edilməsi istiqamətində araşdırma aparır. “Fox News” telekanalı öz mənbələrinə istinadən məlumat yayıb ki, Rut avtomatının lüləsini

Xatırladaq ki, oktyabrın 6-da Respublikaçılar Partiyasının ABŞ prezidentliyə namizədi Donald Tramp iyulda ona qarşı sui-qəsd cəhdi baş veridiyi yerdə seçicilərlə yenidən görüş keçirmişdi. O, Pensilvaniya ştatının Batler şəhərində kürsüdən

Palm-Biçdə (Florida ştatı-red) “Trump International Golf Club”un hasarından keçirib. Şübhəli şəxs Trampdan 270-450 metr aralıda olub. Xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşları onu kolların arasında gizlənərək içəri daxil olmağa çalışsın saxlayıb və bu zaman həmin şəxs odlu silahdan istifadə edib. Onun gizləndiyi yerdə optik nişanqahlı AK-47 avtomatı, iki çanta və “GoPro” kamerası aşkarlanıb.

Pensilvaniya ştatı ən böyük seçici sayına malikdir

çıxışı zamanı əvvəlcə seçiciləri ilə birlikdə iyul hadisəsində həyatını itirmiş Kori Kompratorun xatirəsini sükutla yad edib.

“Bu axşam o faciədən sonra Pensilvaniya sakinlərinə və Amerika xalqına sadə bir mesajı çatdırmaq üçün Batlerə qayıdıram. Amerikani yenidən güclü etmək horakamız daha güclü, daha qürurlu, da-

ha mütəşəkkil, daha qətiyyətlili və qələbəyə həmişəkəndən daha yaxındır”, - deyərək Tramp çıxışında bildirib. Bu görüşdən bir neçə gün sonra onun üçüncü dəfə sui-qəsd cəhdinə uğramasının təsadüfi olub-olmaması suallar doğurur. Nəzərə alaraq ki, Pensilvaniya ABŞ-da ən böyük seçici sayına malik və prezident seçkilərində həlledici ştatlardan biridir.

Rəy sorğuları Trampın reytinginin yüksəldiyini göstərir

Donald Tramp baş verən hadisələrin fonunda deyib ki, yenidən dövlət başçısı seçiləcəyi təqdirdə sui-qəsd cəhdlərini araşdırmaq üçün komissiya yaradacaq. Onun sözlərinə görə, bu komissiya digər məsələlərlə yanaşı, keçmiş Amerika lideri Con Kennedinin qətlə ilə bağlı qalan sənədləri də dərc edəcək. Bundan əlavə Tramp hesab edir

qərar verməyib. Prezidentliyə namizədin bu yanaşması təsadüfi deyil. Çünki ABŞ-da 1907-ci ildən qüvvədə olan qanun prezidentə iğtişaşlarla mübarizə aparmaq üçün Milli Qvardiyadan və hərbiçilərdən istifadə etmək səlahiyyəti verir.

Bos D.Trampa qarşı sui-qəsd cəhdləri prezident seçkiləri kampaniyasına necə təsir edə bilər? Bir çox ekspertlər hesab edirlər ki, bu hadisələr Trampın reytinginin yüksəlməsinə səbəb olacaq. Nəzərə alaraq ki, birinci sui-qəsd cəhdindən sonra hazırkı prezident Co Bayden seçki yarışından geri çəkilməyə məcbur oldu. Bu baxımdan, Trampa qarşı növbəti sui-qəsd cəhdinin demokratların indiki namizədi Kamala Harrisin də reytinginə mənfi təsir edəcəyi gözlənilir. Artıq bu, rəy sorğularında da özünü göstərir. Belə ki, Tramp seçiciləri arasında dəstəyinə görə Demokratlar Partiyasından olan rəqibi, vitse-prezident Kamala Harrisə iki faiz üstələyir. Bunu “Rasmussen Reports” tədqiqat mərkəzinin keçirdiyi

ki, ABŞ Milli Qvardiyası və ya ordu səsvermə günü baş verə biləcək iğtişaşlarla mübarizə aparmağa qadirdir. “Fox News” telekanalına müsahibəsində “Səsvermə günü problemlərin baş verəcəyini gözləyirəm” sualını cavablandıran siyasətçi bunun gölmələrindən deyil, “daxili düşməndən” qaynaqlandığını bildirib. Donald Tramp öz prezidentliyi dövründə Minneapolis polisi tərəfindən Corc Floydun öldürülməsindən sonra başlayan iğtişaşların yatırılmasına hərbiçiləri cəlb etmək niyyətində olsa da, bu barədə

ictimai rəy sorğusunun nəticələri sübut edir. Sorğu iştirakçılarının 48 faizi noyabrda keçiriləcək prezident seçkilərində Donald Trampı, 46 faizi isə Kamala Harrisə dəstəkləməyə hazır olduqlarını deyib. Respondentlərin 3 faizi isə onların heç birini dəstəkləmədiyini və başqa namizəd olarsa, ona səs verəcəklərini bildirib. “Rasmussen Reports” mərkəzinin əvvəlki sorğusu zamanı Donald Trampa dəstək 49 faiz, Kamala Harrisə dəstək isə 47 faiz olub.

N.BAYRAMLI

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM - 0125984955, 0552004544
“Azərmetbuatıyayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Regionun ən böyük innovasiya sammiti

Güclü süni intellekt strategiyası hazırlanıb...

Yegənə BAYRAMOVA

Bu günlərdə Bakı Konqres Mərkəzində və Heydər Əliyev Mərkəzində “INMerge” Innovasiya Sammiti baş tutdu. Qeyd edək ki, “PA-ŞA Holding”-in təşkilatçılığı ilə keçirilən sammit regionun ən böyük innovasiya sammitidir. Oktyabrın 10-11-i tarixlərində baş tutan sammitdə maliyyə texnologiyaları, rəqəmsallaşma, elektron ticarət, telekommunikasiya, əlavə dəyər xidmətləri, yeni iqtisadiyyat və digər sahələr müzakirə olundu.

Sammit çərçivəsində startapların və tədbirin tərəfdaş şirkətlərinin beynəlxalq sərgisi təqdim olundu. Bəzi stendlər interaktiv oyunlar və xatirə hədiyyələrilə iştirakçıları cəlb edib, robot it isə ziyarətçilərin böyük marağına səbəb olub. Startaplar sərgisində Azərbaycanla ya-

naşı, Türkiyə, Gürcüstan və digər ölkələrin startapları da təqdim olundu.

Universitetlərimizin 70 faizində süni intellekt tədris olunacaq

Sammitdə çıxış edən Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev bildirib ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən universitetlərin 70 faizində süni intellektlə bağlı təhsilin verilməsi planlaşdırılır. O, qeyd edib ki, Azərbaycan üçün güclü süni intellekt strategiyası hazırlanıb: “Növbəti 3 ilin hədəfi süni intellektlə bağlı araşdırma məqalələrinin sayında 50 faizlik artım əldə etməkdir. Böyük universitetlərdən birində tamamilə süni intellekt əsaslı innovasiya mərkəzinin yaradılmasını hədəfləmişik. Bundan əlavə təkcə dövlət qurumlarında deyil, həmçinin özəl sektorda da süni intellektdən istifadə ilə bağlı sse-

narilər hazırlayırıq”.

Dövlət qurumları ilə əlaqələrin 35 faizi rəqəmsallaşdırılıb

Rəşad Nəbiyev həmçinin bildirdi ki, Azərbaycanda əhalinin dövlət qurumları ilə qarşılıqlı əlaqələrinin 35 faizi rəqəmsallaşdırılıb. Onun sözlərinə görə, rəqəmsal transformasiya istiqamətində söylər davam etdirilir: “Biz dövlət qurumları ilə əhali arasındakı münasibətlərdə rol oynayan dörd əsas sahəni tam rəqəmsallaşdırmışıq. Bu, əhalinin hökumətə qarşılıqlı əlaqələrinin 35%-ni əhatə edir. Yeni vətəndaşların dövlət qurumlarına getməli olduğu həyat hadisələri indi rəqəmsal mühitə köçürülüb. Bu, vaxta qənaət baxımından da çox mühümdür”.

İnternetin orta sürəti 80 Mbps-i öteəcək

Rəşad Nəbiyevin sözlərinə görə, ilin sonuna qədər Azərbaycanda internetin orta sürətinin 80 Mbps-ni öteçəyi planlaşdırılıb. O, bildirib ki, iki il əvvəl başlanan “Online Azərbaycan” layihəsi ilə ölkənin ən ucqar nöqtələrində fiber optik xətlərin çəkilməsi hədəflənib: “Layihəyə başladığıda Azərbaycanda internetin orta sürəti təxminən 12 Mbps ətrafında idi. Ancaq bu ilin avqust ayında bu sürət 50 Mbps-ni ötüb. Biz layihəyə başladığıda 25 Mbps-nin kifayət edəcəyini düşünürdük”.

Yeni bizneslərin yaradılmasına dəstək göstəriləcək

İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyindəki IV Sənaye İnqilabının Təhlili və Koordinasiya Mərkəzinin (4SİM) icraçı direktoru Fərid Cəfərov bildirib ki, Azərbaycanda rəqəmsal iqtisadiyyata dair yeni bizneslərin yaradılmasına dəstək göstərmək planlaşdırılır: “Rəqəmsal iqtisadiyyat çərçivəsində rəqəmsal transformasiya proqramlarından keçməyi, bazarda yeni bizneslərin qurulmasına dəstək göstərməyi planlaşdırırıq. Eyni zamanda, rəqəmsal transformasiya proqramı icra edən zaman əsasən şirkətlərin daha çox data infrastrukturuna, insan resurslarına ehtiyacı olur. Buna görə şirkətlərin bu sahədə ixtisaslaşmış, bilikli insanlara ehtiyacları var”.

Onun sözlərinə görə, digər məsələ hökumətə məlumatların idarə edilməsində kömək etməkdir: “Çünki məlumatlara əsaslanan yanaşma olmasa, biznes dəyişikliklərinə cavab vermək çox çətin olacaq. Beləliklə, onlara uyğunlaşmaq üçün sürətli addımlar atmaq lazımdır. Bu mənada Azərbaycan vətəndaşlarını maarifləndirmək mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Artıq keçmiş məcburi köçkünlər azad edilmiş ərazilərə

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “İnformasiya və kommunikasiya texnologiyalarının inkişaf etdirilməsi” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Süni intellektin inkişaf istiqamətləri formalaşdırılacaq

“AzIntelcom” MMC-nin İdarə Heyətinin sədri Elxan Əzizov qeyd edib ki, Azərbaycanda hazırlanan süni intellekt strategiyası bu istiqamətin necə inkişaf etdirilməsi yollarını formalaşdıracaq. O, qeyd edib ki, normativ baza olmadan texnologiyaların inkişafı müəyyən mərhələlərdə ciddi çətinliklə üzləşir: “Buna görə də, texnologiyaların inkişafını dəstəkləyən tənzimləyici baza vacibdir. Həmçinin texnologiyaların inkişafı üçün lazımi infrastruktur təmin edilməlidir. Çünki infrastruktur olmadan yeni texnologiyaların tətbiqi və istifadəsi çətin olur”.

E.Əzizov əlavə edib ki, bu strategiya Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi və digər dövlət qurumları ilə birgə hazırlanır.

İtmişdir

Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən Paşayev Niyaməddin Vəqif oğluna verilmiş 2115 nömrəli xidməti vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İdman

Azərbaycan ikinci dəfə cüdo üzrə dünya çempionatına ev sahibliyi edəcək

Azərbaycan 2026-cı ildə cüdo üzrə dünya çempionatına ev sahibliyi edəcək. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Beynəlxalq Cüdo Federasiyası və Azərbaycan Cüdo Federasiyası arasında müvafiq razılıq əldə olundu.

İmişlidə sərbəst güləş üzrə yeni məktəb istifadəyə verilib. Azərbaycan Güləş Federasi-

İmişlidə sərbəst güləş üzrə yeni məktəb istifadəyə verilib

yasından (AGF) AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, tədbir iştirakçıları ölkədə güləşin inkişafında belə zəllərin açılmasının çox mühüm rol oynadığını qeyd ediblər. Bildirilib ki, yeni məktəbin

istifadəyə verilməsində məqsəd Azərbaycan güləşində kütləvi inkişafı təmin etməkdir. Bu mənada regionlarda yeni güləş bölmələrinin açılması və infrastrukturun yaxşılaşdırılması prioritet təşkil edir. Qeyd edək ki, iki dəst güləş xalçasıyla təmin edilmiş idman mərkəzində məşq üçün əlverişli şərait yaradılıb.

Ölkəmizi Avropa çempionatında təmsil edəcək stolüstü tennisçilərimiz bəlli olub

Azərbaycanın stolüstü tennisçiləri böyüklər arasında şəxsi Avropa çempionatında iştirak edəcəklər. AZƏRTAC xəbər verir ki, milli komanda bu məqsədlə Avstriyaya yollanıb. Lints şəhərində təşkil olunacaq yarışda baş məşq-

çi Fəhəd İsmayilovun rəhbərliyi altında Zemfira Mikayılova, Ləman Abdulləhimova, Nihat Məmmədov və Həlal Həsənov qələbə uğrunda mübarizə aparacaq. Sabah start götürəcək Avropa çempionatına oktyabrın 20-də yekun vurulacaq.

Azərbaycanın fiqurlu konkisürəni beynəlxalq yarışda iştirak edib

Azərbaycanın yeniyetmə fiqurlu konkisürəni Leyli Axundova Macarıstanın paytaxtı Budapeştdə keçirilən “Budapest Trophy Challenger Series” yarışında iştirak edib. Azərbaycan Qış İdman Növ-

ləri Federasiyasının mətbuat xidmətindən “Report”-a verilən məlumata görə, təmsilçimiz qış və sərbəst program üzrə çıxış edərək 112.11 xal toplayıb. Nəticədə L.Axundova 25 idmançı arasında 15-ci yeri tutub.

“Nar” nitq və eşitmə məhdudiyyətli şəxslər üçün peşə təlimlərinə dəstəyini davam etdirir

Sosial layihələrə xüsusi önəmlə yanaşan “Nar” “Karlara Dəstək” İctimai Birliyi ilə birgə nitq və eşitmə məhdudiyyətli şəxslər üçün dizayner modeler ixtisası üzrə peşə təlimlərinə start verir. Mobil operatorun dəstəyi ilə həyata keçirilən layihənin məqsədi nitq və eşitmə məhdudiyyətli şəxslərin gələcək karyeralarına və maddi sərbəstliklərinə töhfə verməklə onların cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin etməkdir.

Layihə çərçivəsində 18-40 yaş arasındakı nitq və eşitmə məhdudiyyətli şəxslərə 3 ay boyunca zəngin təcrübəyə malik dizayner modeler tərəfindən peşə təlimləri tədris ediləcək. Bu təlimlər iştirakçıların peşə bacarıqlarını inkişaf etdirməklə yanaşı, onların özünü inamlarını da artırmağa kömək edəcək. Təlimi uğurla başa vuranlara Əhliyyə olan şəxslərin Peşə-əmək Reabilitasiyası Mərkəzi tərəfindən müvafiq sahə üzrə şəhadətnamə təqdim olunacaq, bu da onların gələcək iş imkanlarını genişləndirəcək.

Qeyd edək ki, “Nar”-ın “Təlim Məktəbi” layihəsi nüfuzlu beynəlxalq müsabiqə olan “Event”-də IPRA Golden World Awards 2019” müsabiqəsində “KSM üzrə ən yaxşı layihə” nominasiyasında qalib gəlmişdir. “Nar” bu mükafatdan və layihənin cəmiyyətə verdiyi müsbət təsirdən ruhlanaraq uzun illərdir ki, “Təlim Məktəbi” layihəsini davam etdirir. Mobil operatorun həyata keçirdiyi bütün sosial layihələrlə buradan ətraflı tanış ola bilərsiniz.

“Nar” hal-hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərməkdədir və son 5 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkədə lider mobil operatorudur. Mobil operator səfərtəyönümlülük strategiyasına sadiq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alicə HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzviyyətli Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisenzia: N-B-317
Tiraj: 4809
Sifariş: 2392
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Elbrus Cəfərlı